

(Izšla ob 4 jutraj.)

Štane mesečno 20— Din
za tuzemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Baravska ul. 1
Celja, Aleksandrova a.

Račun pri pošt. čerky
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 28. oktobra.

Jutri se vrše volitve v angleško spodnjo zbornico. Se vedno je bil pomen angleških volitev nad vse velik za svetovno politiko, tokratno glasovanje pa spada gotovo med najvažnejše v zgodovini. Kajti ne vrši se v prvi vrsti v znamenju notranjopolitčnih vprašanj, temveč se tudi odločuje o bodočih smernicah angleške zunanje politike.

Volilna borba je bila nadvse ogorčena, da Anglija ne pomeni enake. Saj gre tokrat za popolno eliminiranje velike in slavne politične stranke. Tory in Labour strežeta po življenju liberalizmu ki že okoli 100 let igra najodličnejšo vlogo v političnem življenju Anglije in ki je pod Greyjem, Melbournom, Palmerstonom, Gladstonom, Campbell Bannermanom in Asquithom večkrat in ne brez sijaja vodil krnilo britanskega imperija. Z vsa odkritostjo izjavljajo tako labouristi kot konservativci, da je liberalna stranka končala svojo zgodovinsko misijo in da je njena sedanja uloga posredovanja in omiljevanja nasprotstev med obema velikima taboroma, socializmom in konservativnimi silami, odslej odveč. Priznati je treba tudi, da se angleški duh, vaje enostavnega sistema dveh strank, ne nerad uživi v obstoj treh velikih političnih skupin, iz katerih ne more iziti nobena trdna stalna in odločna vlada.

Ali je res že zapel mrtvaški zvon liberalni stranki, bodo pokazale jutrišnje volitve. V to pa ni potreben njen popoln poraz, zadostuje že, da toryjevi ali labouristi dosežejo absolutno večino. Če se to ne zgodi, ostanejo liberalci še vedno močna politična sila, arbitar nad življenjem sleherne vlade, kajti brez njih nobeno ministrstvo ne bo imelo večine v parlamentu.

Pozicijo liberalcev slabi zlasti dejstvo, da je letos delavska stranka postavila 74 kandidatov več kot lani, in sicer večinoma v dosegljivih liberalnih okrožjih. Lloyd George jo dolži, da je to storila zato, da odtegne liberalcem toliko volitev, kolikor je potrebno, da proda konservativni kandidat, MacDonald gotovo ne pade na um, da bi podpiral konservativce, pač pa je njegov namen, po možnosti izločiti liberalce iz političnega življenja in prevzeti njih dediščino tudi za ceno začasnega konservativnega režima. On je pač globoko prepričan, da ta režim ne bi bil dolgotrajen in da bi po njegovem padcu delavska stranka končno in neovirano zavzela vodilno vlogo v britanskem imperiju ter izvedla svoj socialistični program.

Naj bo konservativni uspeh popoln ali ne, je treba računati, da pride po volitvah na površje konservativna vlada. Liberalci so ji že obljubili podporo. Le nepričakovano močan napredek delavske stranke bi jih mogel zaдрžati od tega usodepolnega koraka.

Povratak konservativnega režima bi imel dalekosežne posledice. V Angliji sami bi se pomešilo nasprotstvo med sedanjim družabnim redom in socialističnimi tendencami in bi se bližali težki socialni in gospodarski boji. Verjetno je tudi, da bi konservativna vlada navzlic sedanji mu previdnemu molku vpeljala zaščitne carinske tarife, kar bi morala omejiti tujo konkurenco in zmanjšalo brezposelnost, gotovo pa izlilo nov val dražnje. V zunanji politiki konservativni kabinet sicer ne bi bistveno spremenil stališča napram Franciji in Nemčiji, vendar Zveza narodov ne more od konservativcev pričakovati podpore v toliki meri, da bi njen garantirski pakt, ideja mirovnega razsodišča in razorožitve mogli postati trden, močan in za življenje sposoben organizem. Odločilna na bi bila izprememba Anglije v ruski politiki, ne toliko glede priznanja sovjetrov, ki se ne da več prekriti, pač pa v vprašanju ruskega posojila.

Zmaga konservativcev končno ne bi ostala brez odmeva v notranjopolitični konstelaciji evropskih držav. Vzgled v Angliji bi okrepil in opogumil desničarske struje v vseh deželah. Zlasti občuten bi bil odmev v Franciji, ker bi s padcem Macdonalda Herriotova politika izgubila svojo najmočnejšo oporo v svetu. Zato cela Evropa z mrljično nestrpnostjo pričakuje izida jutrišnjega glasovanja, ki bo odločilo ne le o usodi liberalne stranke in o bodoči smeri angleške politike, temveč bo tudi kazipot za razvoj mednarodnih odnosov v prihodnjih letih.

PRELON MED CARIGRADOM IN BEOGRADOM.

Beograd, 28. oktobra, p. Uradno se potrjuje, da je turška vlada pozvala jugoslovanskega poslanika v Carigradu Žilavca, naj zapusti mesto, ker Jugoslavija ni podpisala lausanske mirovne pogodbe.

Kosta Timotijević sestavlja koalicijsko vlado

KRALJ JE POVERIL POSL. TIMOTIJEVIČU KOALICIJSKI MANDAT. KI IMA MNOGO IZGLEDOV NA USPEH. — ODLOČITEV PRI DAVIDOVIČEVEM KLUBU. — SPLOŠNO PRESENEČENJE V BEOGRADU.

Beograd, 28. oktobra, p. Medtem ko se je z ozirom na odsotnost g. Davidovića splošno pričakovalo, da danes ne bo nobenih važnejših političnih dogodkov, je kralj danes poklical posl. Kosta Timotijevića ter mu je poveril mandat za sestavo koalicijske vlade, ki bi mogla v parlamentu izvršiti že objavljeni kratki delovni program.

Odločitev krone je bila sprejeta s splošnim presenečenjem, je pa v vsej narodni javnosti napravila dober vtis.

Mandatar krone Kosta Timotijević zavzema v tkzv. ožjem klubu svojo posebno pozicijo. Formalno je član Davidovičevega kluba, toda znano je, da od vsega začetka ne odobrava politike g. Davidovića in da je v svojih pogledih na glavna državna vprašanja prav blizu narodni koaliciji. Zlasti je g. Timotijević nasprotnik dosedanjih lankomiselnih metod napram Radiću in je bil tudi vedno protivnik intimnih zvez, v katere je g. Davidović zapletel svojo grupo s klerikalci. Vedno je g. Timotijević tudi obžaloval prelom med obema frakcijama bivšega demokratskega kluba ter je vnet zastopnik zopetnega ujedinjenja demokratskih poslancev. Tudi pri radikalih žviha g. Timotijević splošno spoštovanje.

Njegova osebnost je narodni koaliciji garancija, da bi vlada pod njegovim predsedstvom mogla vršiti koristno delo za narod in državo.

Uspeh Timotijevićeve misije je v glavnem odvisen od tega, ali mu bo Davidovičev klub vsaj po svoji večini poklonil svoje poverenje ter mu dal proste roke za njegovo akcijo. Po popolnem krachu Davidovičevega vodstva je

verjetno, da bo klub odobril Timotijevićeve program.

Računa se, da bo narodna koalicija z zaupanjem in vso resnostjo vzela Timotijevićeve predloge v pretres.

Program novega mandatarja krone je v glavnem sledeči:

Izvršitev parlamentarnega delovnega programa, predvsem invalidskega zakona zakon proti korupciji ter proročune.

Delo za konsolidacijo notranjih sporov in za doseženje sporazuma na podlagi konkretnih predlogov in načrtov.

Vzpostavitev avtoritete državnega in narodnega jedinstva napram vsem in vsakemu ter strogo uveljavljanje zakonitega stanja v državi.

V krogih federalistov je bilo imenovanje g. Timotijevića sprejeto z neprikritim nezaupanjem.

Novi mandatar krone poslanec Kosta Timotijević zastopa v parlamentu že 25 let smederevski okraj. Bil je opetovano minister ter uživa v parlamentu velik ugled kot trezen, lojalen in pošten politik in državnik. Tudi Ljubljancem je g. Timotijević dobro znan. Leta 1921. je več dni prisostvoval konferencam JDS ter si je s svojim nastopom pridobil splošne simpatije. Po razcepu v dem. klubu je g. Timotijević ostal v grupi g. Davidovića, toda ni nikdar prikrival, da je to storil v glavnem le kot dolgoletni sodelavec g. Davidovića, ki ni hotel zapustiti svojega prijatelja, tem manj ker je vedno upal, da se bo sodozvele pogreške enkrat popravile. V Davidovičevem klubu je g. Timotijević voditelj struje, ki je v zadnjem času vedno ostreje nastopala proti politiki ožjega kluba.

Narodna koalicija v novi situaciji

AVDIJENCE V DVORU. — KONFERENCA VODITELJEV NARODNE KOALICIJE. — DELOVNA VLADA TUDI BREZ FEDERALISTOV ZASIGURANA. — OPTIMIZEM G. TIMOTIJEVIĆA.

Beograd, 28. oktobra, p. Po g. Timotijeviću je sprejel kralj radikalskega poslanca Marka Trifkovića, ki je imel po avdienci daljšo konferenco z večjim številom radikalnih poslancev in tudi s predsednikom skupščine Jovanovićem.

Popoldne je bil sprejet v daljši avdienci dr. Gregor Žerjav.

V Pašičevem stanovanju se je nato vršila konferenca voditeljev narodne koalicije, kateri so prisostvovali gg. Pribežević, dr. Žerjav, Marko Trifković in Nikola Uzunović.

Po tej konferenci je Pašić sprejel ministra dvora g. Jankovića.

Kakor se v poudčenih krogih zatrjuje smatra narodna koalicija mandat g. Koste Timotijevića za mnogo obetajoč poskus za definitivno rešitev krize ter bo vzel predloge g. Timotijevića v najresnejši pretres. Sestava delovne vlade je odvisna od nadaljnjih razgovorov, za katere tvori program novega mandatarja, kakor vse kaže, sprejemljivo osnovo. Ako dobi g. Timotijević jutri za svojo politiko zaupnico večjega dela demokratskih poslancev, bi imel z narodnim blokom večino v parlamentu, ki bi lahko delala tudi brez radičevcev, klerikalcev in spahovcev.

G. Timotijević je izjavil Vašemu dopisniku, da je glede svojega mandata optimist. On upa, da se mu bo posrečilo sestaviti vlado, ki bo uspešno delala v parlamentu ter vzpostavila zopet polno avtoriteto zakona.

Jutri dopoldne ima g. Timotijević sestanek z Davidovićem ter bo takoj nato stopil v stik z ostalimi parlamentarnimi voditelji.

Pomen Timotijevićevega mandata

POPOLEN POLOM DAVIDOVIČEVE POLITIKE IN ŠPEKULACIJ OŽJEGA IN ŠIRŠEGA ODBORA.

Beograd, 28. oktobra, p. Ob 4. popoldne je bil na dvoru predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, ki je nasvetoval kroni, naj poveri mandat za sestavo novega kabineta demokratskemu poslancu Kosti Timotijeviću, ki je znan kot nasprotnik Davidovičeve politike glede sporazuma z Radićem in klerikalci. Po tem je pozval k sebi kralj g. Timotijevića in mu ponudil mandat za sestavo širše koalicijske vlade. G. Timotijević je odgovoril, da rad sprejme mandat, vendar pa da more poprej slišati mnenje g. Davidovića in svojega kluba. Po želji krone je pa le sprejel mandat brez vsakršne omejitve. Kralj je še zaprosil g. Timotijevića, naj se s svojo akcijo pošuri in naj ga stalno obvešča o poteku svojih razgovorov s parlamentarnimi grupami.

G. Timotijević je odšel potem v ministrsko predsedništvo, kjer je bilo zbranih precej ministrov in poslancev, katerim je povedal, da je dobil od kralja mandat za sestavo širše koalicijske vlade. Jutri jutraj ob 6. se vrne g. Davidović v Beograd, nakar se ob 8. sestane demokratski klub k sebi, na kateri bo g. Timotijević poročal o svoji akciji in zahteval od kluba pooblastilo, da sme sestaviti novo vlado.

Da je krona poverila mandat g. Timotijeviću, ki je znan kot nepomirljiv nasprotnik zveze z Radićem, Korošcem in Spahom, in se je temu doslej energično upiral, pomenja popoln polom Davidovičeve politike. Po vseh znakih sodeč, bodo Timotijevićevi pristaši v demokratskem klubu odobrili s simpatijami njegov mandat. Zelo verjetno je, da bo g. Timotijević dobil na jutrišnji seji kluba veliko

Kako blokaši gledajo na situacijo

SPOROČILO G. DAVIDOVIĆA KRONI. — NASPROTSTVA MED OBE MA GLAVNIMA POLITIČNIMA GRUPAMA IZKLJUČUJEJO KONCENTRACIJO.

Beograd, 28. oktobra, r. V skupščini je danes bilo vse mirno in mrtvo. V posidnih poslanskih klubih rešujejo nekateri zaostali narodni poslanci svoje osebne zadeve. Nekaj živahnosti je bilo celo v radikalnem klubu, ker se je vršila kratka konferenca, na kateri je g. Ljuba Jovanović poročal o sinočnji avdienci na dvoru. Za tem je sam konferiral z g. Markom Gjurjićem in g. Mišo Trifunovićem. Potem pa se je podal na stanovanje k g. Pašiću, ki se mu je zdravstveno stanje že poglobljalo, da lahko intenzivno dela.

Od 10. do 12. se je v predsedstvu vlade vršila konferenca šefov vladnega bloka kateri je prisostvoval mesto odsotnega min. predsednika g. Pečić.

Jutraj se je vrnil iz Zagreba radičevski poslanec Bačinić, ki je gg. Šumenkoviću, Spahu in Korošču poročal o razpoloženju v predsedništvu HRSS. G. Bačinić je sporočil, da Radić ne pride v Beograd in da smatra HRSS tudi prisotnost svojih delegatov Mačka in Predaveca v sedanjih prilikah za odveč.

Sedaj je tudi znano, kakšno stališče sta zavzeli merodajni frakciji v vladnem bloku in v narodni koaliciji — davidovičevci in radikali — napram ideji koncentracijske odnosno koalicijske delovne vlade.

G. Davidović je izročil v večerjani avdienci vladarju sledečo izjavo:

»Stranke ožjega kluba morejo v novi koncentracijski sodelovati, ako se nadaljuje dosedanja politika sporazuma in proti korupciji, ta politika se mora nadaljevati z istimi metodami, s katerimi je blok začel delati. Zato se morajo vzdrževati stare prijateljske zveze s predstavniki Hrvatov. Vodstvo koncentracijske vlade naj prevzame član ožjega kluba, ki bo

edini mogel nuditi jamstva za nadaljevanje stare politike ožjega kluba. Na zahtevo, da se vsi sedanji šefi morajo umakniti s prve politične linije, odgovorja blok, da iz takih osebnih momentov ne bo delal težkoč.

Glede stališča, ki ga zavzemajo radikali beleži »Demokratija« sledeče pogoje: Radikali pristajajo na koncentracijo ali 1. ne pristajajo na nobeno kombinacijo z g. Davidovićem na čelu; 2. potrebno je javno in jasno stališče ožjega kluba napram Radičevi stranki; 3. ako pa ožji blok ohrani svoje dosedanje odnose napram HRSS, potem morajo radičevci protokolarno pristati na znane tri pogoje postavljene povodom konferenc na dvoru, t. j. da se radičevci odrečejo republikanstvu, zvez z Moskvijo ter priznajo monarhijo in državno formo in 4. da v tako koncentracijski vlado ne vstopi nobeden od voditeljev parlamentarnih grup. »Demokratija« odklanja te pogoje ter pravi: Radikali postavljajo take pogoje, da je škoda vsakega truda, da bi se na osnovi vršila pogajanja.

V zvezi s to odločno odklonitvijo je važno zabeležiti izjavo g. Jovanovića po njegovi današnji konferenci z radikalskimi prvaki. G. Jovanović je obeležil novinarjem situacijo tako-le: Dela se na koncentraciji. Izgledi sicer niso najboljši, toda dela se.

V nekaterih političnih krogih se že več dni širi verzija, da bo rešitev krize mnogo odvisna od rezultatov jutrišnjih volitev na Angleškem, češ, ako MacDonald zmaga, dobi vlado sedanji vladni blok, ako pa bo poražen, pride volilna vlada. To vezavanje rešenja naše krize z angleškimi volitvami je seveda več ali manj le produkt živahne politične fantazije.

Mussolinijeva bojna napoved opoziciji

SLOVESNA PRISEGA FAŠISTOVSE MILICE. — MUSSOLINI ODKLANJA VSAKO KONCESIJO.

Rim, 28. oktobra, a. Zaprisega fašistovske milice se je vršila danes v navzočnosti več ministrov in velikega števila fašistovskih poslancev kar najsvečaneje. Prisotni so bili tudi zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti. Pri slavi so sodelovali tudi oddelki vojaštva. Vsa stvar je trajala kake pol ure, nakar je odšlo vojaštvo in milica v svoje vojašnice.

Iz vseh krajev Italije prihajajo poročila o slovesni zaprisegi milice. Nikjer ni bilo kakega pripetljaja. Tudi zborovanja fašistovske stranke so se vršila brez incidenta.

Milan, 28. oktobra, a. Zaprisega fašistovske milice se je vršila danes na najslavesnejši način v navzočnosti samega

ministrskega predsednika Mussolinija, ki je prišel v uniformi vrhovnega poveljnika milice. Po končani slavnosti je imel Mussolini govor, v katerem je izjavil, da je milica lahko ponosna na svojo preteklost, da pa s tem še ni končala vsega dela; in jo čakajo še težke naloge v bodočnosti.

V svojih nadaljnjih izjavah je polemiziral z opozicijo, češ, kaj morejo ti malenkostni politiki napraviti, ko fantazirajo, da se bo Italija zopet povrnila v prejšnje razmere. Rekel je: »Slovesno ponavljam, da se nikdar več ne vr. nemo nazaj.« Mussolini je zaključil svoj govor s pozivom: »Dvignite svoje prapore, dvignite svoje puške!«

Volilna borba v Nemčiji

Berlin, 28. oktobra, a. Na strankinem zboru centurama v Berlinu je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri centuramska frakcija izreka popolno zaupanje državnemu kancelarju dr. Marxu. Resolucija velja, da je centrum vedno pripravljena prevzeti vladno odgovornost z onimi strankami, ki jamčijo, da se tudi nadalje vodi notranja in zunanja politika, kakor jo je vodil dr. Marx.

Berlin, 28. oktobra, j. Kakor javlja »Deutsche Zeitung«, je dosedanji poslanec knez Bismarck, vnuk državnega kancelarja Bismarcka, odklonil ponudbo svoje stranke naj zopet kandidira v svojem volilnem okrožju.

Mannheim, 28. oktobra, j. Bivši komunistični državni poslanec Kienzl je bil danes aretiran.

ŠE EN BLOKAŠKI MINISTER OBTOŽEN.

Beograd, 28. oktobra, r. Danes je bila pri skupščinskem predsedstvu vložena obtožba opozicije proti ministru financ dr. Spahu. Obtožbo je podpisalo 50 poslancev. Dr. Spaho je obtožen zbog korupcije pri nacionalizaciji električnih podjetij v Jacju in zbog nekaterih transakcij z znankami v Sarajevu. Škoda se ceni na mnogo milijonov.

OBTOŽBA PROTI UPRAVNEMU SVETU BANCA ADRIATICA.

Trst, 28. oktobra, a. Danes dopoldne se je zgledala na državnem pravdnem deputacija, ki je bila izvoljena na zborovanju Udruženja tržaških trgovcev. Deputacija je predložila državnemu pravdnstvu ovadbo proti upravnemu svetu Banca Adriatica. Državni pravdnik dr. Benčich je izjavil, da je državno pravdnstvo že začelo preiskavo in da ji bo posvečalo vso pažnjo. Delegacija je zahtevala v imenu upnikov Banca Adriatice zaplenbo vsega imetja oseb, ki so odgovorne za polom banke.

Francosko priznanje sovjetrov

Paris, 28. oktobra, j. Francoska vlada je danes popoldne poslala sovjetski vladni v Moskvo oficijelno brezščitno brzojavko, v kateri naznanja oficijelno priznanje sovjetske vlade po Franciji.

MOSULSKO VPRAŠANJE PRED ZVEZO NARODOV.

Bruselj, 28. oktobra, j. Svet Zveze narodov se je danes obširno bavil z mosulskim vprašanjem. Upajo, da bodo čimprej dosegli rešitev neresenih vprašanj. Ministrski predsednik Branding skuša doseči podlago za sporazum med strankami in je v to svrhu vodil pogajanja s lord Parnmoorom in turškimi strokovnjaki.

Borza

28. oktobra:
CURIH: Beograd 7.55, New-York 520.125, London 23.4325, Paris 27.20, Milan 22.46, Praga 15.50, Budimpešta 0.0061, Bukarešta 2.90, Sofija 3.80, Dunaj 0.00732.
TRST: Beograd 93.35 do 93.65, Dunaj 0.0322 do 0.0332, Paris 120.50 do 121, dinarji 33.30 do 33.70, dolarji 23 do 23.12 20 frankov v zlatu 90 do 91, zlati lira 449.50.
DUNAJ: Devize: Beograd 1026 do 1030, Berlin 16.810 do 16.910, Milan 3059 do 3071, New-York 70.935 do 71.158, Praga 2111 do 2121, Sofija 512 do 516, Curih 13.645 do 13.695. Valute: dinarji 1015 do 1021, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3040 do 3060.
PRAGA: Borza radi narodnega praznika ni poslovala.
BERLIN: Beograd 6.095, Milan 18.14, Praga 12.40, New-York 4.19, Curih 80.55.
NEW-YORK: Beograd 145.50, Milan 432, Praga 298.25, Bukarešta 56.50, London 449.93.

S kongresa ruske Unije

V Moskvi se nadaljuje zborovanje izvršnega kongresa Unije socijalističnih sovjetskih republik, ki predstavlja parlament v sovjetski Rusiji. Za Čičerinom, o katerega vnanjepolitičnem eksponatu smo že poročali, je podal ljudski komisar Lunačarski poročilo o narodni prosveti v Uniji, Jaroslavskij pa o »strankni etiki«.

Poročilo Lunačarskega o narodni prosveti razgrinja zelo neugodno sliko o prosvetnem stanju v sovjetski Rusiji. Število šol, zlasti osnovnih, kakor tudi število učiteljev ter učencev ne le da se ni pomnožilo marveč je celo zelo močno nazadovalo. V zadnjih dveh letih se je število nižjih šol od 76.000 znižalo na 49.000, a število učencev od šest milijonov na tri in pol. Število otroških vrtcev se je skrčilo od 4000 na 700, a število otrok v njih od 200.000 na 4000. »Naš vaški učitelj umira od lakote,« je izjavjal Lunačarski, »ker ima manjši zaslužek nego pastir: v guberniji Pskov zasluži — osem rubljev, a v najbogatejših gubernijah 12 rubljev. Kmetje sploh ne pošiljajo otrok v šolo, ker se v šolah ne kurijo, otroci pa nimajo ne obutvi, ne knjig, ne papirja za pisanje. Naveden zvezek stane pet funtov rž. a svinčnik — deset funtov.« Ves budžet za prosveto znaša 17 milijonov rubljev namesto 87 milijonov, kolikor bi bilo po Lunačarskem potrebno.

Kar se tiče nove etike v komunistični Rusiji, je izjavjal Jaroslavskij, da tvorijo družinski odnosi eno najtežjih vprašanj za komunistično stranko. Stranka je vpeljala dokaj stroge predpise v tem pogledu in se osobito trudi da zatire prostitucijo. Nekateri krajevni odbori izvršujejo moralno kontrolo tako natančno, da so jih morali centralni odbori poučiti, kako da je treba razlikovati poligamijo in poliantrijo od prostitucije. Jaroslavskij je navedel nekaj vzgledov, pri tem pa vendarle priznal, da se komunistična mladina vdaja nenaravnim spolnim odnosom in da so med njo zelo močno razvite spolne bolezni.

Dalje pa se morajo sovjetske oblasti zelo boriti s — pijančenjem. Jaroslavskij je konstatiral, da se prepoval alkoholičnih pijač, ki jo je obnovila sovjetska vlada, ni obnesla niti najmanj. Samo na Ukrajini so oblasti odkrile 50.000 skrivnih kotlov za kuhanje žganja; brezdvomno je njihovo število tudi v ostali Rusiji, sklepa Jaroslavskij, zelo veliko. Pijančenje je še vedno silno razvita družabna bolezen v Rusiji, ki jo je treba zdraviti zelo previdno in pazno.

Tretja družabna bolezen, ki upropašča komunistično stranko, pa je — epidemija samomorov. Jaroslavskij je dejal, da je komunistična stranka naravnost okužena z epidemijo samomorilstva, ki se vrši na temelju načelnih sklepov; pomirljivo pa je naglasil, da se ubijajo samo le — utrujeni in obupani ljudje. Vsekakor je poglavje o samomorih za premotranje sedanjega razpoloženja med ruskim, osobito komunističnim prebivalstvom nele najzanimivejše, marveč tudi najznačilnejše.

Nove angleške volilne metode

London, 25. oktobra.

V sredo, 29. t. m. se vrše volitve na Angleškem. Vodilni politiki so se po večini že vrnili s turnej po deželi in so se podali vsak v svoje okrožje, da se enkrat obdelajo svoje volilce. To pa ne gre tako lahko. Tistih flegmatičnih Angležev, ki so mirno poslušali, kar jim je kdo pripovedoval, se zdi, ni več. Tudi v Angliji so si utrle pot metode, ki bi delale čast volitvam v Mehiki, v Bolgariji ali kakoli deželi, ki stoji v znamenju polumeseca.

Govorniki pridejo vedno težje do besede, čim bolj se bliža dan volitev. Starega Asquitha in v Paistey komunisti in socijalisti tako grdo ozmerjali, da se je odrekel besedi. Grofica Astor je hotela v Plymouthu zborovati na prostem, pa je delavci niso pustili na oder. Otroci so splezali na njen avtomobil in so odnesli vse njene propagandne letake. Končno je prišlo do pretepa, kjer je bilo več oseb ranjenih. Taki prizori se ponavljajo po celi Angliji. Zato izjavljajo nekateri kandidati, da sploh ne bodo več govorili na javnem shodu. Nekateri drugi pa si znajo pomagati iz zagate.

Tako je bivši vojni minister Evans, ki je vedel, kaj ga čaka, začel govoriti v mikrofon, brž ko je nastalo križanje. Deset v naprej postavljenih aparatov je njegov glas tako okreplilo, da je donel kot grom in je prevpil vse skupaj. Zborovalci so ga hočeš, nočeš morali poslušati.

Konservativni kandidat Williams je zgrabil glavnega razgrajča za ovratnik in ga posadil na ulico. Nato je nadaljeval.

Ugnati se tudi ni dal konservativni kandidat za Kelvingrove, stotnik Elliott, ko so ga prekinili s prepevanjem »Rdeče zastave«. Odgovoril je molče s narodno himno, ki jo je pel tako glasno, da so se nasprotniki priznali za premagane.

V Derbyshire je neki delavski vodja zmerjal polkovnika Sherwooda s lažnjivcem. Konservativni kandidat je stonil z odra in pripeljal socijalistu dve taki klofuti, da so morali moža ne-

zavestnega odnesti na svež zrak.

Na konservativnem shodu v Wallie du je bil tak metež, da je bilo več oseb ranjenih, ena ženska je bila pohojena in neki mladenič je dobil brco v obraz. Razen trompet, cimbal, rogov, bobnov in celo ponev, ki delujejo skoro redno na shodih, so prišle zadnje dni v veljavo tudi steklenice in noži, da ne govorimo o boksu in rokoborbi. Tako je pri pretepu med konservativci in komunisti v okraju Lambeth razparala nekemu britev obraz od ust do ušesa. Drugi jih je skupil s steklenico po glavi. Zda je v bolnici.

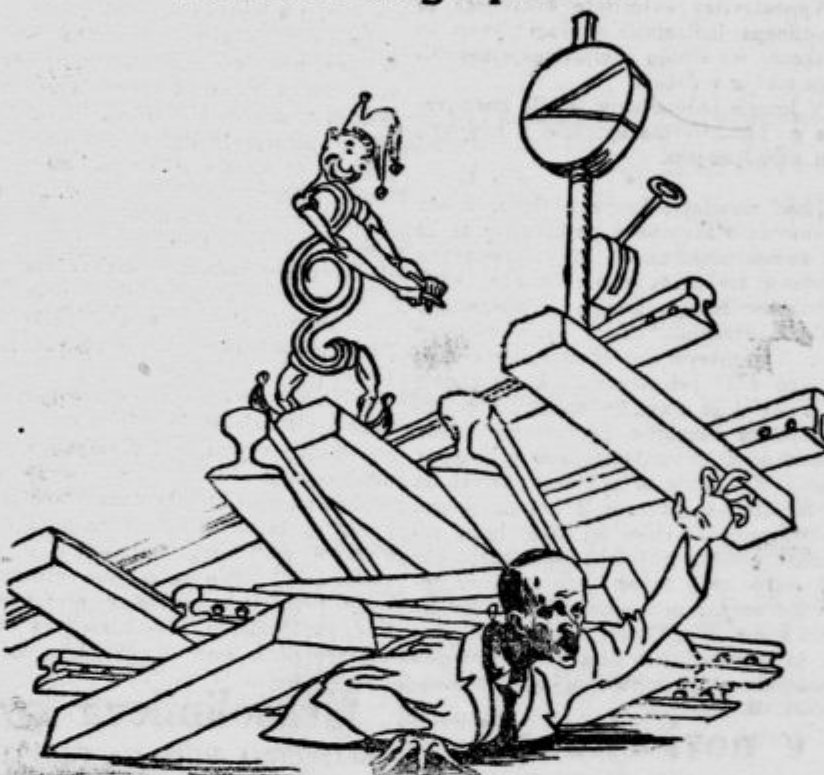
Pri letošnjih volitvah prihaja do močne veljave tudi zakonska gorečnost in vdanost. Lady Diana Cooper nagovarja po ulicah in po hišah ženske, naj glasujejo za njenega moža, ki kandidira v Oldhamu. Njo prekaša hči lorda Curzona, katere mož Oswald Mosley, bivši konjeniški stotnik, je delavski kandidat v Birminghamu. Gospa soproga agitira od hiše do hiše za svojega moža in se ne ustraši najhujšega dežja. Posebno huda je na polomljeno zunanjo politiko svojega očeta. Na shodih nosi lady Cynthia Mosley eleganten rdeč klobuk, rdeče čevlje in rdečo ročno torbico, »da se vé, katere stranke so,« kot pravi sama.

Veliko pozornost vzbuja tudi liberalna kandidatinja lady Terrington, ki nastopa na shodih s kakadujem na rami. . . . Skupno kandidira za sedanje

volitve 41 žensk, ki upajo, da se bo število za nje oddanih glasov napram lanskemu letu znatno povečalo. Razpušeni parlament je imel 8 ženskih poslancev: kontesa Astor, vojvodinja Atholl in gospa Philipson so pripadale konservativni, gospe Lawrence in Jewson delavski, gospe Winpugh in Bondifeld ter lady Terrington pa liberalni stranki.

Rezultat sedanje volilne kampanje je popolnoma negotov. Labouristi napenjajo vse sile, da si priboro čisto večino nad ostalimi strankami. Liberalci naglašajo, da so dali labouristom možnost, da pokažejo svojo sposobnost za vladanje, a labouristi niso bili kos težki nalogi. Zato je za liberalce na vsak način ugodnejša konservativna vlada, kakor pa nadaljevanje sedanjega režima. Konservativci upajo, da pridejo znatno ojačeni v novi parlament, ako le izvrše njihovi volilci svojo dolžnost in ne, kakor zadnjič, ko se jih je vzdrgalo okoli 30 odstotkov volitve. Vsekakor pa je konservativcem zagotovljena podpora liberalcev. Prejšnji parlament je imel 250 konservativcev, 193 labouristov, 158 liberalcev in 5 neodvisnih. Nova zbornica bo štela 615 poslancev. Pripomniti pa je treba, da bo sedanji Macdonaldov kabinet ostal v funkciji tudi še vnaprej negleda na izid volitev, dokler Macdonald ne poda demisijske, bodisi veled poraza pri volitvah ali pa nezaupnice v parlamentu.

Težkoče našega prometa

Minister Sušnik pod tračnicami.

Pred sodišče, gospod Sušnik!

POJASNILO MINISTRA SUŠNIKA O NJEGOVI KORUPCIJSKI AFERI. MINISTROV ZAGOVOR V LUČI DEJSTEV.

Radi težke korupcijske obtožbe o dobavljanju tračnic iz nemških tvornic ter radi obtožbe o nakupu hiše za železniški fond v Splitu, je sedaj minister Sušnik poslal blokaški listom pojasnilo, v katerem pravi sledeče: Prvotno se je generalna direkcija državnih železnic odločila, da nabavi iz rezervnega fonda za vsoto 30 milijonov Din tračnice potom javne dražbe. Ker pa je naš delegat v reparacijski komisiji dr. Gjurčič obvestil ministrstvo, da bi taka »javna dražba slabo vplivala« na naše reparacijske zahteve, je bila sklenjena »zasebna pogodba« s firmam Dortmund, Union in Otto Wolff za dobavo 110 km tračnic in drobnega materiala za 24 milijonov 375.000 Din. Razven tega je bil sklenjen sporazum s temi tvrdkami za dobavo materiala za ličko železnico v vrednosti od 2.437.000 Din. G. Sušnik pravi, da so bile te tračnice za 30 % cenejše kot drugod. Zato je poslal inženerja beogradske železniške direkcije Čavdarovića z denarjem v Berlin, da perfektnira to pogodbo. Čim se je zaznalo, da se tračnice vsled londonske pogodbe lahko dobe brezplačno na račun reparacij, naročil je minister Sušnik inž. Čavdarovića, da naj pogodbo ne podpiše in da naj denar, ki ga je nesel s seboj, nazaj prinese. To da je napravljeno tako, da za tračnice ni doslej nič plačano, a s firmami je dosegel sporazum, da nam dobavijo tračnice in pribor na račun reparacij.

Glede obtožbe o nakupu zgradbe za želez. fond v bližini Splita priznava G. Sušnik, da dotična zgradba ne odgovarja namenu fonda in bi tudi bila preplačana, zato, da je on takoj dal kupno pogodbo stornirati in je uvedel preiskavo proti uradnikom, ki so zgradbo previsoko cenili. Sušnik se čudi, zakaj se ni obtožilo njegovega kolega, ki je tudi po nevestnosti svojega referenta dal izplačati nepravilno vsoto, njega pa se žene pred sodišče.

Sušnikovo pojasnilo je predvsem zanimivo radi tega, ker se vidi že iz njegove dvojne mera, ki jo poznajo blokaši in zlasti naši klerikali pri presoji korupcije. Dočim so si njihovi listi, zlasti dokler so bili v opoziciji, vsak dan izmišljivali korupcijske afele, obdolževali radi korupcije tudi čisto neorizadete ter tudi vse obtožbe proti ministrom označili kot dokazane stvari, se v zadevi Sušnikove obtožbe radi korupcije klerikalno in drugo režimsko časopisje

Sušnik seveda v svoji izjavi tudi ne pove, da je on poklical demar nazaj šele potem, ko se je začela proti njemu hajka radi korupcije.

Tudi v zadevi nakupa železničarskega doma v Splitu je Sušnikovo pojasnilo nepopolno. On ne pove, da je že minister Popović odbil nakup doma, a ga je on nato odobril. Sele, ko je začela preko splitskih in dubrovniških časopisov gonja radi te sumljive transakcije, se je G. Sušnik splašil in uknil preje dano odobrenje.

Tako stoji stvar z »režimom čistih rok«. Mi nečemo slediti listom, za katere je še do nedavno odgovarjal tudi G. Sušnik in nečemo kar vnaprej obsoditi. Zaključno besedo mora imeti sodišče.

Politične beležke

+ Povsem neupravičeno nas je napadla »Demokratija« G. Davidovića, češ da smo v našem nedeljskem listu izjavili ugodnega vladnega politika v »Politiki« lažno izdali kot intervju G. Marinkovića. »Jutro« pa je le konstatiralo, da se dotične izjave splošno pripisujejo G. Marinkoviću, kar so v ostalem ugotovili tudi zagrebški listi. Mi smo izjave prejeli od našega zagrebškega dopisnika in »Demokratija« povsem neosnovano psuje našega beogradskega korespondenta. Ton čestite »Demokratije« si odločno prepovedujemo. »Jutro« se ponosa napram režimski gospodi naravnost kavalirsko in če boče »Demokratija« vedeti, kaj je perfidija naj pogleda članke in vesti blokaških organov iz dobe, ko so G. Davidović, Marinković in Korošec bili v opoziciji. Tudi svoje.

+ Štirje vagoni habsburških podob iz mirotvorne republike. Ko je nedavno grof Begouen obiskal Radića, ga je posebno razveselila Stipina motivacija republikanizma: »Bilo je potrebno po svetovni vojni uničiti vsak spomin na Habsburžane v dušah hrvatskih seljakov, zato je edino ideja republike mogla prekiniti to tradicijo. Grofu Begouenu je ta izjava silno imponirala in jo je z veseljem priobčil v »Journal des Debats«. Toda v »Riječi« se se da javlja znani umetnik in narodni borec prof. Oton Iveković, ki živi v zagorskem podeželju, in po vsakodnevnih opazovanjih navaja: »Grof Begouen je nasedel Radićevim trditvam, a da si je ogledal hišo seljaških mirotvornih republikancev, bi skoro v vsaki našel vsaj po eno podobo cesarja Franca Jožefa in tudi ostalih članov prejšnjega habsburškega dvora. To še danes, na šeststo obletnico osvobođenja! Naj mi prevzeto vodstvo HRSS dovolji, pa bom iz štirih zagorskih okrajev odpravil v Pariz štiri vagon habsburških slik. V ostalem tud vodstvo HRSS do danes niti s črko ni pisnilo niti pozvalo svojih pristašev, da iz hiš pomečejo habsburške cesarje, vojvodinje in prince. Ako Radić omenja kralja, meri vedno v Beograd in nikoli na Dunaj ali Pešto.

+ Šola proti brbljivosti. Davidovića »Demokratija« ima hude muke z Radićevimi izjavami sploh in z njegovimi izpadi proti Davidoviću posebej. Že parkrat mu je dala obzirne lekcije, po njegovih zadnjih izjavah, ki so potresle vse sporazumske gradove, pa s svojimi uvodniki otvarja kar nekak kurs, da preobrne Radića k zveličavnemu nauku o zlatem molku. V včerajšnji številki piše v uvodniku: »Besede in dejanja«, da na žalost »gotovi krogi« v širšem bloku še niso dobro precenili, s kakimi težkočami mora ožji blok v praksi prodajati idejo sporazuma, ter z nervoznimi izjavami obtežujejo položaj svojih sodelavcev. Resna pogrška Radićevih brezkončnih izjav, pravi nato »Demokratija« odkritejše, je v tem, da hoče vse generalizirati. Radić okrivlja Srbe vobče radi pogrških in nazorov poodnih ljudi ali poodnih skupin. Toda za triumi sporazuma nudi več jantstva pametno in vztrajno delo, kakor pa vse besedičenje in vse izjave, naj se še toliko polaga na njihov efekt. Končno odreka »Demokratija« Radiću in Hrvatim prioriteto v toliko hvalisani borbi za parlamentarna načela, ko je znano, da se je srbski rod boril vselej za parlamentarizem in ustavnost v svojem državnem življenju. Istočasno pa priobčuje »Demokratija« tudi Radićeva iz-

vajanja v Križevcih, a samo v kolikor izpadajo proti radikalom, častnikom uradnikom, dočim zafrkacije na račun Davidovića in demokratov ne da pasirati. A ravno ob tej dvojni moralni ne moremo njene lekcije imeti uspeha, kajti srbijanska sporazumska javnost si še vedno ne more raztolmačiti, zakaj je molk zlat, govor srebro, in Radić — klopotča.

+ Zopet malo narobe. Davidović in njegovi adlati se že nekaj časa silno prizadevajo, da tudi Radića pripravijo popotovanju v Beograd. Toda zaman. Radić ne gre, še več, mesto, da bi on šel, so tudi vsi njegovi poslanci zopet v Zagrebu. Kakor doznava »Riječ«, so radićevci na predsednočni konferenci zaključili, da ne odričejo znova v Beograd, preden se ne sestane parlament. Tudi »Hrvat« javlja, da Predavce in Maček za enkrat ne potujeta v Beograd.

Sodišče

+ Razprava proti Slavku Grubešiću. — Včeraj je razpravljal kazenski senat ljubljanskega deželnega sodišča o zadevi, ki je v nervozni dobi po trboveljskih dogodkih razburila javnost. Obtožen je bil medicene Slavko Grubešić, da je v zvezi z drugimi člani Orjune napadel na Viču pri Ljubljani delavca Rudolfa Juvana, ga odpeljal na skrit kraj ter ga mučil. Pri tem da mu je stisnil prste leve roke tako, da je Juvan izgubil dva prsta. Razen tega je navažala obtožnica, da je Grubešić dne 12. junija t. l. udaril Josipa Simnovca in Viktorja Gilliča, dne 15. julija oklofutal Franca Žužka in na neki sokolski veselici udaril knjigovodjo F. Simončiča. Glede prve zadeve se je posrečilo obtoženec doprinesiti popoln alibi, kajti Grubešić se je na dan, ko se je dogodek vršil, nahajal v Starem trgu pri Ložu v večji družbi, kakor je potrdilo mnogo prič. Niti zasebni udeleženci Juvan sam ni mogel z gotovostjo trditi, da ga je bil ranil ravno Grubešić; nasprotno se mu je pri konfrontaciji zdel njegov glas tu in nepoznan. V drugi zadevi izjavitelji prič, trgovski pomočnik Gillich in tapetniški pomočnik Simnovce, da je pri nekem spopadu v kavarni Vespernik obtoženec udaril preveč precej močno po glavi, medtem ko drugi ni mogel z gotovostjo označiti Grubešiča kot napadalca. Glede obtožbe v tretji zadevi, priznava obtoženec, da je udaril tačnika SLS, G. Žužka. V svojo obrambo navaja, da se je nahajal dotični večer v ljubljanskem baru, kjer je bila cela družba klerikalnih veljakov. Izprva se je žudil, kako morejo pobožni ljudje z užitkom gledati pikantne plesne točke; stopil je bliže in silal odlomke iz pogorja, ki se je vrtil okoli plesalce, potem pa okrog »fašistov, orjuncov« itd. Na ta izvajanja ni reagiral in šele domov grede je pred pošto na ponovno psovaje udaril Žužka po licu. Glede zadnje točke obtožnice je obdolženec povedal, da je bil napaden v Narodnem domu pri neki sokolski prireditvi od večje grube ljudi, naka je res udaril reditelja Simončiča, ki ga je pozval, da naj odide z veselice. Po večurni razpravi, zaslišanju prič, štanj aktov, (med katerimi se nahaja tudi anonimno pismo, ki je izzvalo mnogo smeha v nabito polni razpravni dvorani), po govornih zagovornika, državnega pravniika te zastopnika zasebnih udeležencev je senatni predsednik razglasil sodbo, po kateri je Slavko Grubešić obsojen na 6 tednov ječe in sicer radi telesne prisilne v službi Simončič, Žužek in Gillich, medtem ko je v zadevi Juvana oproščen; Grubešić je kazni prestopal že s preiskovalnim zaporom in je bil zato takoj izpuščen.

Iz Primorja

+ Prepev igre. Politično oblastvo je prepevalo uprizoritev Molierovega »Skopuha«, katerega je hotelo igrati izobraževalno društvo »Vesna« to nedeljo v Sv. Križu pri Trstu. Ljudstvo je prepevalo sprejelo mirno, ker je takih persekucij že vajeno.

+ Komisija za nadzorovanje izdelave kruha. Tržaški prejekt je na odredbo ministrstva zaukazal sestavo posebne komisije, ki bo skrbela za pravilno izvajanje odredb glede ljudskega in belega kruha.

+ Zaklad v peč. Zasebnica Marija Benja v Trstu je shranila vse svoje dragocenosti v peč, meneč, da je zlato najbolj varno shranjeno tamkaj. Tatovi pa so vdrli v njeno stanovanje in sli naravnost v peč ter odnesli iz nje vse predmete, ki so bili vredni nad 3000 lir. Kmalu pa so prišli na sled, da je izvršil tatvino neki 15letni deček, ki je dejanje pri zaslišanju priznal. Ukradene predmete je še imel doma. Tako je srečna ženica prišla zopet do svojih dragocenosti, katerih pa zana-prej menda ne bo več skrivala v peč.

+ Občinske volitve v Podgradu (Istra). ki so se vršile prošle nedeljo, so prinesle Slovincem 18 mandatov, Italijanom pa 1. Udeležba pri volitvah pa je bila pčla.

+ Amerikanski pogreb v Gorici. V četrtek je vzbudil posebno pozornost Goričanov pogreb zakonskih Devetak, ki sta umrla pred leti v Ameriki in katerih pepel je dala sedaj hčerka prepeljati v Gorico. Pogreb so otvorila dva velika črna avtomobila, v katerih je sedela duhovščina. Avtomobiloma je sledil mrtvašič voz s štirimi pari konj, za vozom pa se je pomikal eleganten avto z Devetakov hčerko in sorodniki. Ker je tak pogreb v Gorici prava redkost, je bilo na ulicah izredno mnogo občinstva.

Luciano Albertini

Najdrznejši
akrobat
sveta

29., 30. X.
Elitni
Kino Matica

Naši kraji in ljudje

Proslava češkosl. narodnega praznika

Ljubljana, 28. oktobra.

Danes je praznoval bratski češkoslovaški narod svoj veliki narodni praznik, dan proklamacije svobodne češkoslovaške republike. Praznovali so ga ne le po Češkem, ampak po vsem slovenskem svetu, zlasti seveda po Jugoslaviji.

V Ljubljani se je vršila proslava v okusno okrašenih prostorih "Mladike", kjer je sprejemal g. generalni konzul dr. Beneš čestitke zastopnikov uradov, zavodov in organizacij, ki so bili zastopani skoro polnoštevilno. Prišli so čestitat med drugimi: velika župana Sporn in dr. Baltič, škof dr. Jeglič, general Zivković za divizijsko oblast, avstrijski generalni konzul dr. Strautz, francoski konzul Plache, honorarna konzula Dular in Štrucelj, finančni delegat dr. Šavnik, šef oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn, rudarski glavar Stergar, šumski direktor Rustja, starosta JSS Gangl, predsednik jugoslov.-čsl. lige dr. Triller, predsednik notarske zbornice Hudovernik, rektor univerze dr. Hinterlechner z večimi profesorji, za načelstvo JDS dr. Puc, za CMD prvomestnik Seneković, za Novinarsko združenje predsednik Virant, za Trgovsko zbornico dr. Murnik, za zdravniško zbornico dr. Praunseis, za Čsl. obec inšpektor Ružička, za Sokola I. ravnatelj Jug, policijski direktor dr. Oustin, številne deputacije narodnih ženskih organizacij z go. dr. Tavčarjevo na čelu, ki je imela na dr. Beneša kratek, a pomemben nagovor, itd. itd.

Zbrane goste je pozdravil generalni konzul dr. Beneš v slovenskem, francoskem in češkem nagovoru, v katerem je povdarjal zlasti iskrene vezi, ki vežejo svobodni češkoslovaški narod z njegovimi prijatelji, in prvi vrsti seveda z Jugoslovenci. Zahvalil se je za čestitke in izkazane simpatije in končal z vzklikom prezidentu Masaryku, kralju Aleksandru in kraljevskemu domu. Vsa dvorana se mu je odzvala z živahnimi klici "Živeli!".

Kralju Aleksandru in prezidentu Masaryku sta bila odposlana brzojavna pozdrava. Ob spremljevanju neumornega kapelnika Balatka je zapela gđ. Rozumova tri Smetanove pesnice in žela zanje zaslužni aplavz, dočim ji je konzul dr. Beneš poklonil šopek cvetja. Naravnost frapiral je navzoče Slovence univ. prof. dr. Billmiov, ki je govoril v imenu ljubljanske ruske kolonije, a v tako vzorno lepi slovenščini, da bi se lahko pri njem učili tudi mnogi naši govorniki. Opozarjal je na dejstvo, kako postaja Praga danes zopet to, kar je bila pred dolгими stoletji: centrum slovanske narodne in slovanske socialne misli.

Na kratek francoski nagovor konzula g. Plachea se je zahvalil g. dr. Beneš, s čemer je bila uradna proslava zaključena. Brike gojenke gospodinskega tečaja "Mladike" so pod vodstvom voditeljice gđ. Zemljanove med recepcijo gostom ljubezno postregle z bogato zakusko.

Maribor, 28. oktobra.

Kakor vse češkoslovaške prireditve v Mariboru, je tudi nocojšnja proslava češkoslovaškega državnega praznika potekla kar najsvečaneje. Dvorana Narodnega doma je bila nabito polna odličnega

občinstva, samo zastopnik mariborske oblasti je žalilob manikal Posebno častno sta bila zastopana Sokol in Glasbena Matica ter Jugoslovensko-češkoslovaška Liga s predsednikom dr. Pivkom na čelu.

Vodja Češkega kluba g. Bureš je občinstvo iskreno pozdravil, nakar je dr. Pivko v izbranih besedah v slovenskem in češkem jeziku razložil pomen 28. oktobra, tako za češkoslovaški narod kot za nas Jrgoslovence. Zlasti je karakteriziral odprni duh češkega naroda, ki je ravno največ pripomogel k njegovi veličastni osvoboditvi. Občinstvo je na koncu govora navdušeno zaklicalo Slava kralju Aleksandru in predsedniku Masaryku.

Na zelenjem okrašenem odru, pod slikama kralja Aleksandra in predsednika Masaryka, očitno našo in češkoslovaško državno zastavo, je pričel nato res elitni umetniški koncert Pevskega in glasbenega združenja praških solistov v SHS, pri katerem so nastopili: operna pevka Roretnerjeva, profesor petja Oto Tesaf, oboist Miroslav Vrla, absolviranec konservatorija v Pragi, ter golcenka konservatorija: Maštalka (gost) in Kampelheimer (pianist). Navzoči glasbeni strokovnjaki so bili upravičeno zadovoljni nad izvršenim podajanjem mladih umetnikov, katerim je občinstvo z od točke do točke naraščajočim entuziazmom ploskalo. Lepše se Češki klub ni mogel oddolžiti svojemu patriotični dolžnosti.

Po koncertu se je vršila v spodnjih prostorih Narodnega doma animirani sestanek Mariborčanov in tukašnjih Čehov in umetnikov, ki že tri tedne gostujejo po Jugoslaviji in se jutri vrnejo v domovino.

Kongres ženske Male antante

Kakor smo v "Jutru" že poročali, se danes, 29. t. m. v Beogradu sestane kongres ženske Male antante, v kateri je zastopano žensvo Češkoslovaške, Jugoslovije in Rumunije. Program kongresa je sedaj trdno določen in obsega sledeče točke: prvi dan; v sredo, si bodo kongresistke ogledale Beograd ter ženske ustanove in organizacije v prestolici. Ob pol 5. uri popoldne bo prva konferenca, na kateri bo poročala g. Delia Ivanovičeva, predsednica ženske organizacije v naši državi. Nato se vrši čajanka v rumunskem poslaništvu. V četrtek 30. oktobra ob 11. uri popoldne se odpre razstava, popoldne od 3. do 6. bo prva konferenca nato pa čajanka v poljskem poslaništvu. V petek 31. oktobra bo predpoldne zborovanje, popoldne se bo vršila konferenca, zvečer pa bo čajanka. V soboto bodo zjutraj se.e, popoldne ogledovanje ženskih institucij, nato še enkrat ogledovanje mesta, zvečer čajanka Zveze narodnega žensstva ter nato predavanje gospe Kočonde o hrvatski ženi. V nedeljo bo od 9. do 12. zopet zborovanje, popoldne javna, vsem dostopna seja in zvečer sprejemanje pri suprogi našega zunanjega ministra, g. Ani Marinkovičevi, nato pa zaključni banket, katerega priredi "Ženski pokret".

Predkonferenca ženskih društev Male antante, ki se je vršila te dni, je sestavljala citirani program. Govorilo se je tudi o delu samega kongresa ter se je sklenilo poleg drugega na zborovanju prirediteljice poročilo o delovanju konference ni-rovne lige v Washingtonu, dalje o sestan

ku mednarodne ženske zveze v Londonu. Ta sestanek je posebno važen vsled svojih pacifiističnih stremelji. Ostale točke dnevnega reda tvorijo vprašanja: položaj nezakonskih otrok v Mali antanti, vprašanje državljanstvih pravic in dolžnosti žene itd. itd. Koncem kongresa bo volitev novega odbora in predsednice društva. Dosedanja predsednica, Rumunka ga. Kantakusen bo najbrže odstopila ter predlagala za svojo naslednico Beogradjanko go. Delia Ivanovičeva, načelnico naše narodne ženske zveze.

Ljudsko vseučilišče v Celju

Je imelo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 20. uri v prostorih deške meščanske šole svoj redni občni zbor. Udeležba je bila tako skromna, da je manjkala na občnem zboru celo polovica odbornikov. Ta skrajna brezbriznost in omalovaževanje kulturnega dela se pa opaža v Celju napr. vsem kulturnim društvom. Ljudsko vseučilišče je priredilo v letošnjem poslovnem letu 10 predavanj ter poučni tečaj za knjigovodstvo, ki je dovršil v 23 urah svojo nalogo ter štel 25 slušateljev. Udeležba pri predavanjih ni bila posebno zadovoljiva. Društvo šteje 119 članov ter je imelo 1990 Din dohodkov in 2664 Din izdatkov. Čisto premoženje znaša 3156 Din. Knjižnica obsega 29 vezanih znanstvenih del, ki so namenjena v prvi vrsti predavateljem.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, le z majhnimi izpremembami. Izvoljen je med drugimi odborniki za predsednika ponovno g. vladni svetnik Emiljan Lilek, za podpredsednika ravnatelj g. Beno Seranjnik, za tajnika gđ. Debeljakova, za blagajničarko gđ. nadučiteljica Zupančičeva in za knjižničarja g. prof. dr. Omerša. Dosedanemu odboru, predvsem pa g. nadučitelju Bizjaku je izrekel občni zbor za dosedanje požrtvovalno delovanje priznanje in zahvalo.

Sklenilo se je po stvarni debati, da se vršijo v tekočem poslovnem letu, počenši z drugo polovico novembra, predavanja vsak drugi in četrti ponedeljek v mesecu, vmes pa bodo še predavanja zunanjih predavateljev, po možnosti tudi ob nedeljah ob 10. uri. Ker pa je potreben za vsako predavanje primeren krog poslušalcev, se apelira zlasti na celjske korporacije, društva, zavode, podjetja in pridobitne kroge, da poučujejo v svojem okoliščju primerno svoje uslužbenice in članke o namenu in ciljih ljudskega vseučilišča ter jih stalno animirajo, da se udeležujejo predavanj.

Roparski napad v Mirni peči

Usmiljena razbojnika

Občinski sluga Martin Klančar v Mirni peči na Dolenjskem je dne 24. oktobra dostavljal strankam odloke sodišč in okrajnega glavarstva. Mudil se je takrat slučajno v vasi Kamnje. Ko se je, približno ob 4. popoldne vračal iz imenovanosti vasi v Mirno peč, sta ga sredi poti oziroma steze, ki vodi v Mirno peč in gre dobro uro samo po gozdu, nenadoma napadla iz zasede dva razbojnika. Prestrašeni sluga je obstal, nakar se je eden izmed napadalcev zadržal nad njim v sla-

bi hrvaščini: «Šta ste radili v onem selu?». Klančar je mirno odgovoril: «Kakor običajno, dostavljal sem akte!». Razbojniku očividno ni bil všeč odgovor in se je zato vnovič zadržal nad njim: «Vi niste občinski sluga, vi ste trgovec in imate penez!». V tem hipu pa je že skočil izza grma njegov pajdaš v popolni vojaški opravi, zgrabil Klančarja za prsa in roko in zapljuje: «Na tebe ne bom pucal, ker si hrom človek! Daj penez!». Mlajši razbojnik je med tem že segel v suknjič sluga in potegnil iz žepa mapo z raznimi akti. Ko pa je videl, da ni v njej tega, kar je pričakoval, je vrnil sluga mapo in odstopil. Ker pa je starejši napadalec za vsako ceno hotel imeti denar, je mlajši Klančarja še enkrat preiskal. Vzel mu je nato iz žepa še listnico, v kateri pa je bilo komaj 30 K denarja.

In sedaj! Razočarana nad ponesrečeno akcijo, se jima je siromašni sluga nenadoma zamislil. Mlajši napadlec je rekel starejšemu: «To je reven človek, daj mu ti enega kovača!». In res je ta potegnil iz žepa listnico, ki je bila polna samih bankovcev po sto in tisoč dinarjev. Ker pa ni imel pri sebi nobenega za 10 Din, je izročil Klančarju za 10 K drobiža, ki ga je imel pri sebi. Razbojnika sta nato izginila v gozdu, Klančar pa se je ves prestrašen vrnil domov, kjer je naznanil slučaj orožnikom.

Des tletnica 46. letnika vojne akademije

V veliki dvorani novega poslopja vojne akademije, ki je bila vsa okrašena z zelenjem, je praznoval v nedeljo slavni 46. letnik vojne akademije svoj desetletni jubilej. To je oni znani s slavo ovenčani letnik, ki je moral l. 1914 takoj po dovršenih študijah polnoštevilno direktno iz vojne akademije v svinčeni ogenj za krst častni in slobodu zlatu.

Zmagovite balkanske vojne so imele zlasti na srbsko mladino mogočen vpliv. Vse je hotelo takrat v vojno akademijo.

Ko je bil jeseni 1913 razpisani sprejem gojencev v ta naš najvišji vojaški zavod, se je prijavilo preko 400 dijakov, a sprejetih je bilo samo 231. Mladeničji, polni navdušenja in ljubavi do domovine, so se z vso vnemo posvetili svojemu poklicu. In usoda je hotela, da so morali iz šole direktno na bojišče. Površani so bili vsi v podporočnike in dodeljeni takoj posameznim polkom, ki so odšli na razne fronte. Strahovita in dolgotrajna vojna je strašno razredčila njihove vrste. 85, torej skoro tretjina, jih je padlo na bojiščih. Poleg tega je od 144 še živčih 40 popolnih invalidov, 104 pa služijo v armadi kot kapetani.

Da počaste spomin padlih junaških tovarišev, jim je odkril 46. letnik o priliki 10 letnice svojega jubileja v novem poslopiju vojne akademije spominsko ploščo. Slavnosti so se udeležili med drugimi: kraljev zastopnik, polkovnik Kostić, vojni minister general Hadžić, rodobine padlih oficirjev in vsa beogradska generaliteta. Na spominski plošči so z zlatimi črkami vklesana imena padlih in izgnanih gojencev znamenitega letnika. Z nasmeškom na obrazu so prejeli vsi svinčeni krst in ustvarili posamezni naravnost čudeže junaštva. Niti enega derzterja ali ujetnika ni bilo v vsem letniku.

Po posvetitvi spominske plošče so odšli vsi še aktivni in rezervni oficirji znamenitega letnika na goro Avalo, kjer so se poklonili manom Neznanege srbskega

junaka, ki spi tamkaj večno spanje kot nema priča Golgote in Vstajenja svojega ter osvobojenja bratskega hrvatskega in slovenskega naroda.

Jasno in glasno zahtevajmo: Mirim-čokolado!

1951/a

Dopisi

TRBOVLJE. V nedeljo dne 2. novembra se vrši ob 4. uri popoldne v Dimnikovi gostilni ustanovni občni zbor tukajšnje podružnice Jug. Matice, Vabljeni so vsi, ki žele stopiti v krog požrtvovalnih delavcev za zasužnjeno Primorje in naš tužni Korotan. — Dne 26. t. m. smo doživeli umetniškega užitka lep večer. Gostoval je namreč naš rojak, umetnik g. Ciril Ličar. Ves dobiček približno 2500 Din je daroval Sokolskemu domu in si postavil s tem trajen spomin na naši krasni stavbi. Vsa čast mu! Nastopilo je tudi naše pevsko društvo "Zvon", ki je izborno izvajalo nekaj moških in ženskih zborov. Pevovodja Oskar Moll ima svoje pevce popolnoma v oblasti. Bili so od nastopa do nastopa sigurnejši. Prijetno nas je iznenadil posebno bariton g. predsednika inž. Verbiča. Pri tej priliki še omenimo, da je stavba gotova do strehe in da jo bomo spravili še pred zimo pod streho. Vse to pa je storila požrtvovalnost članov Sokolov in naših prijateljev. Ljubav za ljubav! Zdravo!

BELA KRAJINA. Zadnjič smo Vam poročali, da se ustanovi belokranjska podružnica SPD in zgradi na Mirni gori planinsko kočjo. Danes moremo javiti, da se je stvar pomaknila že nekaj krepkih korakov naprej. Dne 11. t. m. je bil ustanovni občni zbor podružnice. Prišli so planinci iz bližnje in daljne okolice, zlasti Crnomelj in Metlika sta bila častno zastopana. Občni zbor je otvoril navdušeni planince, šolski upravitelj na Planji, g. Ivan Zagažen, ki je v daljšem govoru razložil pomen podružnice za Belo Krajino. Pri volitvah so bili izvoljeni sledeči gospodje: predsednik Ivan Zagažen, podpredsednik dr. Božidar Küsel, tajnik Albin Čebular, odborniki: dr. Ivan Serko, dr. Mavricij Matjašič, dr. Ivan Čerček ter Josip Štubelj. Odbor, kakor tudi zaupniki iz raznih krajev so porok, da akcija ne bo zaspala. Kar se tiče kočje, je velik del pripravljenih del že gotov, tako da se prične na spomlad že z zgradbo, ki bo — dal Bog in sreča junaška — koncem junaja že pod streho in tudi za turiste odprta.

PREKMURJE. Po naredbi ministrstva za agrarno reformo bi se morala vsem Madžarom odvzeti dosedaj dodeljena zemlja ter razdeliti med interese jugoslovanske narodnosti. Med Madžari je nastalo radi tega veliko razburjenje, poseben Radičev odposlanec pa jih je še hujškal, naj ne izročijo zemlje, temveč jo obdelujejo dalje. Novi najemniki so v resnici naleteli na odpor in Madžari so kljub odpovedi okrožnega agrarnega urada iz Maribora še vedno gospodarili. Tožbe radi motenja posesti so na dnevnem redu. Dolžnost oblasti je, da napravi konec prerekanju na ta ali oni način, kajti s sedanjim postopanjem gotovo ne bomo vzgojili dobrih državljanov. Pogreška je pač samo ta, da se je v začetku podeljevala zemlja tudi Madžarom, ki si jo sedaj lastijo.

norist Rijavec, v drugi pa Šimenc. Oba pevca sta s svojim krasnim glasom občinstvo tako navdušila, da ju ljudje kar niso pustili oditi z odra. Zagrebška kritika naglašja, da je bila nedelja eden najuspešnejših opernih večerov v letošnji operni sezoni.

Gostovanje basista Betetta v Zagrebu. V nedeljo 2. novembra se poje v zagrebški operi Delibesova opera «Lakmé» z gospe Wesel-Pollo v naslovni vlogi ter z basistom Betettom kot gostom.

Nušičeva proslava v Skoplju. Nušičeva 60letnica se proslavi v Skoplju 10. novembra. Tega dne zjutraj se uprizaro igra «Knez Igo od Semberije» za vojaško posadko. Ob 11. uri zjutraj bo predaval gimnazijski profesor Panta Jovanović o Branislavu Nušiču dijakom. Ob 2. popoldne bo javna konferenca v poslopiju učiteljskega, kjer bo govoril o jubileju Nušičevemu profesor Stojković. Nato bodo učiteljski igrali Nušičevo komedijo «Sumnjivo lice». Po tej predstavi nastopijo še gimnazijci s pisateljevo enodejanko «Naš dec». Zvečer pa bo v gledališču zaključna predstava «Narodna poslanika» ter peta slika iz drame «Pol okoli sveta».

Razstava beogradske glade, o kateri smo pisali v "Jutru", da je bila odprta v nedeljo, obsega 82 velikih slik in 30 skulptur ter ostane odprta do 15. novembra, nato pa se prenese v Skopje.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sreda, 29.: «Sestero oseb išče avtorja.» E. Čertek, 30.: «Zora, dan, noč.» Izv. Petek, 31.: Zaprto. Sobota, 1.: «Hamlet.» Izv. Nedelja, 2.: «Sestero oseb išče avtorja.» Izv. Ponedeljek, 3.: «Moč teme.» P.

Ljubljanska opera.

Sreda, 29.: Zaprto. Četrtek, 30.: «Netopir.» B. Petek, 31.: «V vodnjaku.» «Cavalleria rusticana.» Debut tenorista g. Ado Darjana. A. Sobota, 1.: «Rusalka.» Izv. Nedelja, 2.: «Carjeva nevesta.» Ljudska predstava po nižjih cenah. Ponedeljek, 3.: Zaprto.

Prihodnja premijera v ljubljanski drami bo v četrtek dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer. Uprizori se prvič na slovenskem odru znana italijanska komedijografa Daria Nicodemija komedija «Zora—dan—noč», ki se igra ravno sedaj po raznih svetovnih odrih. V glavnih vlogah nastopila ga. Šaričeva in gospod Kralj. Režira g. Ošipovič. Avtor je obde-

A. Dvorak: „Rusalka“

V proslavo češkoslovaškega narodnega praznika se je vršila sinoči slavnostna predstava Dvořakove, od leta 1908. na našem odru vedno priljubljene in vsako pot vnovič dobrodošle opere «Rusalka». Lirična pravljica češkega poeta Jar. Kvapila pripoveduje o vodni vilji, ki se je zaljubila v kraljeviča, ko ga je kot jezerski val objemala pri kopanju. Po čarodejstvu Jagababe se je rusalka izpremenila v človeško dekle, a ostala je za kraljeviča nena in mrzla ter je zato doživela le nesrečo in sramoto, njen nezvesti končno skesan ljubimec pa v rusalkinem poljubu celo smrt.

To nežno pravljico fantastično besedilo je našlo v vonju, barvi, solca in tem bogati lirčnosti Dvořakove skladbe prekrasne izraza. Res je, da Dvořak ni efektivno dramatičen skladatelj, nego je predvsem simfonik; toda njegova bujna invencija v motivih, razkošno mojstrstvo v instrumentaciji, pestrost karakterizacije nastopajočih oseb, mehka sa-

njavost, očarljivo občutje in predvsem ljubezna slovanska melodičnost morajo «Rusalko» prav izredno prikupiti vsakomur, ki ima srce in posluš. Veličina neodoljive umetnine imponira danes še prav tako, kakor je imponirala že tolikokrat. Drama v tej operi je na zunaj borna, a tem bogatejša je v duši glavnih treh nastopajočih oseb: rusalka, prince in povodnika.

Uprizoritev opere je težka, ker zahteva prvovrstnih umetnic in umetnikov za pevski in orkestralni part ter poezije polno inscenacijo. Dirigent in režiser ravnatelj Rukavina je storil vse, kar je mogel z razpoložljivimi sredstvi storiti. Da nimamo danes nobenega tenorista za kraljeviča, ni njegova krivda. G. Jiránek, ki bi moral po dolgi pavzi prvič zopet nastopiti kot princ, je pri generalni skušnji odrekel in vskočiti je moral g. Kováč. S tem je dokazal g. Kováč pač svojo veliko muzikalnost in igralsko rutino; partija pa mu je pretežka in ji zlasti v 3. dejanju (smrtni sceni) ni bil kos. Tudi tri vile so bile zastavljene z začetnicami, sicer prav marljivimi, a daleko ne zadovoljujočimi. Ovirala jih je tudi trema. Takisto je partija kuharčka le za silo zastavljena, ker njegova današnja predstavljalka partije ni izžepala niti pevske, še manj pa igralske. Za gospodično Šiligojevo je Jagababa mestoma

Prav dobra je bila gđ. Rozumova v naslovni partiji. Dasi po zadnji bo-

lezni in po številnih skušnjah nekoliko utrujena, je podala rusalko do poslednjega dejanja v vsakem oziru jako lepo. Vzoren vodnik je bil g. Betetto in gotovo med vsemi solisti na višini. Zelo zanimiv, nekako orientalski značaj a la Salome je prinesla s svojo kraljično gđ. Thalerjeva, ki je bila pevski in igralski izvrstna. G. Mohorič je vsega priznanja vreden logar in g. Perko je zapel za sceno zares lepo Zborova točka v 2. dej. je črtana, inscenacija je zadovoljiva, le razsvetljava nepravilna. V 1. dej. je po zahodu meseca nebo še svetlejšje, v 3. dej. pa je oder sploh presvetel za noč. Prav lepo je bilo uprizorjeno 2. dej. in ves nastop ansambla z baletom vred živahen in okusen. Orkester je bil prav dober — vzlic picli zasledil.

Vsi solisti so bili odlikovani s šopki in zlasti po najbolje uspelem 2. dej. opetovano pozvani pred zastor.

Gledališče je bilo dobro zasedeno, a ne razprodano. Pred predstavo je orkester zasviral češkoslovašk. in jugoslovensko himno, ki jo je publika poslušala stoje. Ves večer je vladalo v gledališču svečanostno radostno razpoloženje.

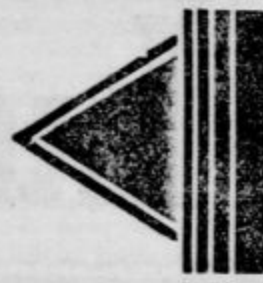

Potash Perlmutter

Kino

Ljubljanski dvor

je brez dvoma
brezkonkurenčni film,
ki ga predvaja te dni

Domače vesti

TEMPORA MUTANTUR...

V ponedeljek 28. oktobra 1918. — Dunaj priznava suvereno Jugoslavijo. — Monarhija prosi za separatični mir. Dan svobode v Ljubljani. — Proslavimo ta dan na tako veličasten način, kot ga še ni doživela naša Jugoslavija! Narodni svet v permanenci. Solze v očeh, sreča v srcih, jasno v dušah. Jugoslavija!

V torek 29. oktobra 1918. — V svobodni državi SHS! Manifestacije v Ljubljani. V Zagrebu ustanovljena narodna vojska. Iz bratskog zagrlja polleti pesmo sveta! Iznesi srečo raja pred lice celog sveta! Tri svetla sada stane na jedan plamen sja, kad desnicu si daše Slovenac, Srb, Hrvat!

Dan zmage pravilnega narodnega občutka! Sabor proklamira neodvisnost jugoslovenske države, odstavi Habsburžanov, svobodno Jugoslavijo, ujedinjenje vseh naših plemen.

V sredo 29. oktobra 1924: ... Spaho, Nastas, Sušnik, Radić, Zebot, «Slovenec» i «Hrvat» in še cel kup. V ta kup nas danes ujedinjajo. Pred šestimi leti so Dunajčani rekli: Šen šaumer aus!

Pa vsaka sila do vremena. Tisti, ki niso oktrobristi, pa «ostane» mo, kakor smo b'li», idealisti, in če treba čakati še šest in še šestdeset let.

Mnogo so nam v teh šestih letih vzeli. Vera pa je ostala.

... Et non mutantur in illis.

M. A. C.

* Radi praznikov izide zadnja številka «Jutra» v tem tednu že v soboto. Inerate za njo sprejema uprava samo do petka jutraj.

* 3. novembra pouka prost dan. Vseh vernih duš dan je letos v ponedeljek dne 3. novembra. Prosvetni oddelek v Ljubljani razglaš, da je ta dan na vseh šolah pouka prost.

* Smrtna kosa. Včeraj jutraj je umrla pri Sv. Pavlu pri Prebodu v visoki starosti 78 let gospa Ana Zanierjeva, rojena Anič, veleposesnica in trgovka pri Sv. Pavlu. Pokopnica je bila vdova po znamenitem veletrgu g. Norbertu Zanierju, tašča veleposesnika g. Frana Robleka v Zalca in veletrga g. Cvenka v Savinjski dolini. Bila je vrta narodna žena, ki je vzgojila svojo družino v strogo narodnem duhu. S svojo sposobnostjo in izredno marljivostjo si je ustvarila krasno cvetočo trgovino, imela pa je vedno tudi srce za siromake. Pogreb bo v četrtek ob 10. dopoldne v St. Pavlu. — V Trbovljah je podlegel včeraj vojakem trpljenju zavratni boleznii dišteriji tamkajšnji katehet g. Franjo Skale. Njegovo truplo položeno v četrtek ob 8. jutraj v večnemu počitku. — Blag jima spomin, kalujočim naše iskreno sožalje!

* Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je imel včeraj sejo ravnateljstva z obširnimi dnevnim redom, ki je bil deloma rešen, deloma pa odstopljen v rešitev upravnemu odboru in predsedstvu. Zivahna debata se je razvila o vprašanju mandata onih članov ravnateljstva, ki so prišli z uradom v privatnopravne pogodbenne odnose. Ravnateljstvo je sklenilo oddati steklasta dela pri zgradbi na Miklošičevi cesti tvrdki Agnola. Pečarska dela se bodo oddala po ponovni proučitvi v gradbenem odseku ali pa v predsedstvu. Ključavničarska dela so se sklenila oddati najnižjim ponudnikom Gayer-Medic-Rebek. Enemu uradovemu zdravniku se je odpovedala pogodba. O obdržanju nekaterih neprevedenih uslužbenecv se ni sklepalo in pride ta zadeva na dnevni red prihodnje seje.

* Intriganti na pošti. — V redeljski številki smo javili nekaj izvršenih klerikalnih persekucij na pošti. Na našo notico je odgovorila v «Slovencu» nam dobro znana klica na poštni direkciji, ki se udejstvuje pod najrazličnejšimi političnimi firmami, kakor pač veter pih. So to ljudje, ki imajo na direkciji cela uredništva in neprestane sestanke, kjer kujejo naklepe zoper tovariše, katerim po svoji moralni kakovosti ne segajo niti do gležnjev. V imenu to klike piše mož, ki živi od same mržnje do nacionalistov, dopise pa prenaša človek, ki je kakor nekaj, še vedno v tesnih stikih s «Katoliško tiskarno», ki pa, če treba, pod žestno besedo izjavlja, da se ne peča več s politiko in da se bavi le še s «pepmicami». Na vsa zavijanja tega perfidnega članka ugotavljamo samo to, da je «Slovenec» na podpikovanje teh ljudi naprednim uradnikom že večkrat zagrozil z disciplinarno preiskavo, ki se pa do danes še ni uveljavila proti nikomur, ker — zanjo ni gradiva. Ako bi mogla gospoda komu do živega, dobro poznamo njegovo hudobijo in vemo, da bi nikomur ne prizanesla. Tako pa je v svoji maščevalnosti nescala na tistem sredstvu, ki ga

sama hinavsko obsoja. Da bi pa nekoliko zakrila grde persekucije, si izmišlja bajke o nekih demokratiških proskripcijskih listah. Te liste eksistirajo samo v njih možganih. Za časa prejšnjega režima je tendencijsno hansirala v liste razne premetitve, ki pa so se izvršile samo v njenih hudobnih noticah... Le potrpite intriganti, časi se izpreminjajo!

* Vprašanje. Pišejo nam: Gospod urednik! Kaj pravite, ali je dovoljeno političnemu pripadniku vlade rakona falzificirati uradno listino? Ali se mora taka potvorba kazensko-sodno zasledovati ali spada le pod disciplinarno preiskavo?

* Zeleniška vest. Od 1. novembra naprej se bo ustavljal v postajališču Radeče pri Zidanem mostu tudi nočni osebni vlak št. 628, ki odhaja iz Zagreba, gl. k. ob 22. uri 45 min. iz omenjenega postajališča ob 0. uri 56 min. in prihaja v Zidani most ob 1. uri 7 minut. Vozne karte za ta vlak se v postajališču ne bodo izdajale, temveč se bodo potniki odpravljali v vlaku.

* Avtomobilski promet med Ljubljano in St. Vidom. Kakor nam poročajo, namerava tovarna za zavese «Stora» d. d. v St. Vidu vpeljati v novemburu redni avtomobilni promet med St. Vidom in Ljubljano. Voznja od Figovca do St. Vida bo stala samo 3.50 Din, od Figovca do Šiške mitnice pa 2 Din. Promet se bo vršil tudi ob nedeljah in praznikih, nakar opozarjamo naše izetnike.

* Bomba sredi Zagreba. V nedeljo popoldne je sredi Zagreba, v Palmotičevi ulici, eksplodirala bomba. Na ulici, v hišah in lokalih je nastala panika. Delonacija je bila silna. Nepremišljeni dečki, ki obiskujejo še ljudsko šolo, so našli na vrtu Wellerjeve hiše vojaško bombo. V svoji nepremišljenosti so se z bombo igrali. Nenadoma je nevarna igračka eksplodirala. En deček in neka stara pasantka sta bila težko ranjena. V neko privatno stanovanje je skozi dvojno okno priletel košek bombe, a šloveskih žrtev ni bilo. Kriminalna policija je uveljavila preiskavo, vendar se doslej ni mogla izslediti oseba, ki je prinesla bombo na Wellerjev vrt.

* Vlak povozil postajenačelnika. Na železniški postaji Martinci je prošlo soboto ponoči vlak, ki prihaja iz Vinkovcev, povozil tamkajšnjega postajenačelnika Kašavarca. Vlak je načelnika vlekel skoraj trideset metrov daleč ter ga grozno razmesaril. Kašavarac je ostal mrtev na železniškem tiru.

* Velika defraudacija. Kakor smo nedavno poročali, je šef poštnega urada v Šabcu Milorad Jovičić poveril denarno pismo Narodne banke z vsebino 250 tisoč dinarjev ter potem pobegnil. Domnevalo se je, da je šel preko meje na Madžarsko. Predvčeršnjajam pa so Jovičić, ki se je skrival, izsledili v Beogradu ter ga izročili sodišču.

* Iz šale postala resnica. V Subotici je bila, kakor smo poročali, izvršena smrtna obsodba nad Amerikom Tothom zaradi hudodelstva dvojnega umora. Tamkajšnji listi so o justifikaciji obirno poročali. Stirlingstletni Stefan Torma je čital poročila ter skušal posnemati posel krvnika. Ovil si je vrv okoli vratu, stopil na stolec in si zvezal tudi roke. Po neprevidnosti pa je menda odrinil stolec in obvisel na vrvi. Ko so ga našli, je bil deček že mrtev.

* Požar v Kandiji. V Kandiji pri Novem mestu je v petek ponoči izbruhnil v hiši strojarja Jakoba Planinška požar. Pogorela je vsa notranjost poslopja in strešni stol ter večja množina žita, sena in desk. Škoda je znatna, vendar je kriva za zavarovalnino. Požarna bramba je požar lokalizirala.

* V pijanosti ponesrečil. Užitkar Janez Saje iz Jablane na Dolenjskem je šel v soboto zvečer k kovaču v Karteljevo. V gostilni pri Žagarju je pil nekoliko več kakor po navadi ter se je, precej vinjen, preko njiv vračal domov. V tem je padel preko neke škarpe dva metra globoko in obležal. V nedeljo so ga našli na njivi mrtvega.

* Čudna usoda. Pred splitskim porotnim sodiščem se je v petek vršila razprava proti Francki Butoroviči, ki je pred meseci v prepiru s kamnom smrtno poškodovala ženo Mandalino Petrašičevo. K razpravi je kot prizadeta stranka prišla tudi vdova Anka Brajičičeva, sestra ubite Mandaline. Vdova spremlja čudna usoda. Ravno pred letom dni je bil ponoči umorjen njen nečak, ki je bil glavna opora v starih dneh, letos pa je isti dan morala prisostvovati razpravi proti ubijalki svoje sestre Mandaline. Kar je še bolj tragično, obe zločinski osebi nosita isti priimek. Lanje nečaka umoril in oropal Ante Butorović, letos pa sestro Mandalino Franica Butorović. Publikla, ki je v obilnem številu prisostvovala razpravi, je globoko nomilovala nesrečno

ihlečo vdovo. Ubijalka Franica Butorović pa je bila obsojena na pet mesecev težke ječe.

* Župan — razbojnik. V občini Petrijevci v Osijeku je bil te dni aretiran bivši tamkajšnji župan Gjuro Petlić. Aretacija je vzbudila veliko senzacijo, ker je bil Petrić v občini ugledna osebnost. Kakor se doznava, je osumljen, da je pred trinajstimi leti umoril in oropal grajšinskega gozdarja Vrbanića. Petrića je ovadila neka ženska, s katero je bil v intimnih odnošajih. Izročen je bil sodišču v Osijeku.

* Poskušeni samomor. Včeraj, okoli 23. ure, so prepeljali z Bleda v nezavestnem stanju znanega tatu Benedičiča, ki so ga oblasti zasledovale že dalje časa. Benedičič je zasačil orožnik ravno v trenutku, ko je opravljal svoj tatinski posel. Aretaciji se je hotel izogniti s samomorom. Porinil si je nož globoko v prsa in se ranil ravno pod srcem. Oddali so ga v splošno bolnico.

* Deklica zgorela na paši. Dne 23. t. m. je bila 12-letna Terezija Lamberger iz okolice Račje na paši. Po pastirski navadi si je zakurila. Ker pa se je vsled mraza preveč stiskala k ognju, se ji je nenadoma vnela obleka. Pri tem je dobila tako težke opekline, da je kljub takojšnji zdravniški pomoči že čez nekaj časa v neznošnih mukah umrla.

* Rop pri Braslovčah. Na cesti, blizu Braslovč je te dni neznan lopov napadel posestnika Resarja in ga prisilil, da mu je izročil 2500 Din, ki jih je imel pri sebi. Istega večera je ropar napadel na cesti Sv. Rupret — Gomilsko mesarja Turnška, ki pa mu je srečno ušel.

* Ne zamudite ugodne prilike! Vse od opustitve trgovine velika prodaja vsega manufakturnega blaga, sukna, angleških šifonov, platna za rjuhe po vsakih sprejemljivih cenah pri Josipu Bedraču, Aleksandrova 12. Posebno velika izbira v angleških šifonih, modnem blagu za kostume in krila. Za državne in privatne uradnike posebno ugodna nakupna prilika.

* V šmartnem pod šmarno goro priredi sadjarska in vrtnarska podružnica dne 1. in 2. novembra v društveni dvorani sadno razstavo. Dne 1. nov. popoldne bo ob enem tudi predavanje g. sadj. nadzornika M. Humeke. Vabljeni so vsi interesi.

Iz Ljubljane

* Božičnica za revne otroke. V Ljubljani je ca. 1000 otrok, ki so potrebni nujne podpore. Zima je pred durmi, otroci pa nimajo niti obleke, niti čevljev, niti hrane. Nujna pomoč je potrebna. V to svrhu prirede ljubljanska dobrodelna društva božičnico za revne otroke, s katero hočejo vsaj deloma pomagati revnim otrokom. Naj bi apel na blaga srca ne ostal brez uspeha. V prihodnjih dneh bodo prodajale članice dobrodelnih društev sveče za grobove. Kupujte sveče samo na stojnicah, ki so v to svrhu označene. Pomladke Rdečega križa bo zbiral dne 1. in 2. novembra po ulicah prostovoljne darove. Vsakdo naj po možnosti prispeva za božičnico, da bo uspeh čim bolj ugoden. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

* K deložaciji g. Ivana Grlica. Stanovanjsko oblastvo I. stopnje nam je poslalo z ozirom na našo notico z dne 23. t. m. o prisilni deložaciji g. Ivana Grlica sledeče uradno pojasnilo: «G. Iv. Grlica je stan. oblastvo I. stopnje z odlokom 13. maja dodelilo stanovanje v Vrtni ulici št. 19 ter mu začasno dovolilo vselitev proti naknadni odobritvi stanovanjskega sodišča v slučaju pristojb. Stanovanjsko sodišče je z odlokom z dne 6. junija razveljavilo gornja dva odloka stanovanjske oblasti I. stopnje v Ljubljani ter zadevo odstopilo v ponovno postopanje. V ponovnem postopanju pa je bilo to stanovanje z odlokom stan. oblasti I. stopnje z dne 30. avgusta dodeljeno g. St. Podreberšku in z odlokom stanovanjskega sodišča z dne 5. avgusta istemu prisojeno končno veljavno. Na podlagi tega odloka se je izvršila prisilna deložacija in torej o kaki krivici, ali da ni bilo povoda, ne more biti govora».

* Državni pogodbeni uradnik išče za popoldanski čas primerno zaposlenost v kaki pisarni ali podjetju proti malenkostnemu honorarju. Je trenutno radi nerenosti svoje prošnje v veliki stiski in sprejme vsako pisarniško delo. Naslov pove Jugoslovenska Matica v Ljubljani.

* Umrli v Ljubljani. Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Ivan Logar, kočar, 43 let. — Fran Jordan, mestni učitelj, 55 let. — Angela Okrščar, delavčeva hči, 6 let. — Stanko Pipan, čevljarjev sin, 5 mesecev. — Anton Arih, lesni trgovec, 38 let.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasov zdravstvenega izkaza mestnega magistrata se je v Ljubljani prošli tedne rodilo 27 otrok (10 moških in 17 ženskih spol), umrlo pa je 8 moških in 9 žensk. skupaj torej 17 oseb in sli

Nedelja, 9. XI. 1924 Dinarski dan Jugoslovenski Matiol

cer: 1 oseba za jetiko, 1 za življenjsko slabostjo, 1 za srčno hibo, 1 za rakom, 10 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 2 vsled slučajne smrtne poškodbe, 1 oseba pa je izvršila samomor. Na naležljivih boleznih je obolelo 7 oseb: 5 na škrlatici, 1 na davici, 1 pa na grižu.

* Mestna Orjuna št. Jakob, Krakovo — Trnovno pozivlja člane in članice na važen sestanek danes ob 8. uri zvečer v gostilni g. Kavčiča, Privoz št. 4. Udeležba za članstvo obvezna. — Odbor. 2265

* J. N. A. D. «Jadrana». Plesne vaje «Jadrana» se prične v petek dne 7. novembra. — Odbor. 2270

* Nezaželjen obisk v stanovanju. V Ljubljani nedvomno obstoja dobro organizirana tatinska družba, ki se specializira na vlomljenju v tuja stanovanja. Ni ga skoro dneva, da se ne bi čulo o takih in sličnih tatvinah. Dne 26. t. m. se je spizil prevečan tat v stanovanje brivca Ibrahima Čuriča v Metelkovi ulici 1 in odnesel iz omare suknjico, vreden 500 Din, zlat prstan in dva srebrna manšetna gumba. — V času med 22. in 26. t. m. se je zgledil neki lopov v predstobi zobozdravnika dr. Oblaka na Miklošičevi cesti in ukradel zelen ženski plašč, vreden 2000 Din.

* Najdeno kolo. Na progi med glavnim in dolenskim kolodvorom se je našlo možko dvokolo brez torbice in zračne sesalke. Krnilo je bilo povoženo od vlaka. Kolo dobi lastnik v zbirališču na Gorenjskem kolodvoru.

* Zatekel se je pes jerebičar. Dobi se pri g. Dežmanu v pivovarni «Union». Pes ima znamko št. 761.

* Izgubila se je na poti po Starem trgu čez Zverdo do Kolizeja manjša vsota denarja in potrdilo od perila tvrdke Hamann z imenom Orel. Poštenega najditelja se prosi, da vrne potrdilo v upravo «Jutra», denar pa lahko obdrži.

* Zgubila je uboga služkinja precejšnjo vsoto denarja, ki ni bila njena last in sicer na poti od električne postaje Privoz, Sredina, Stari trg. Pošten najditelj naj denar odda proti nagradi v Ahacijevi cesti 5.

* Vandalizem na pokopališču. Neznani storilci so razbili na viškem pokopališču pred nekaj dnevi porcelanasto sliko na nagrobnem spomeniku Alojzija Selana.

za gospe
neobhodno potrebno.

Iz Maribora

* Restavriranje Narodnega doma, ki traja že od poletja, se počasi vendarle bliža koncu. Vsa notranjost je na novo prepletkana in je zlasti velika dvorana v novini električnimi obločnicami po renoviranju zelo okusna. Tudi toaletni prostori so prenovljeni in mnogo bolj higienni. Škoda le, da se ni popravilo izvedlo na vse strani, posebno tudi glede kurjave in na hodniku, da bi ne bilo več prepaha. Zelo umestna je tudi izprememba v restavracijskih prostorih, kjer so odstranili steno med večjo in kmečko sobo, tako da ima sedaj tudi restavracija prav čedno dvorano, pripravno tudi za večje prireditve. S tem se bo torišče družabnega življenja gotovo zopet v znatni meri preneslo iz raznih nemških lokalov v Narodni dom. Zadnji čas pa bi bil, da se končno tudi ulica k Narodnemu domu primerno razvevtilji in tisto ogabno stranišče pri frančiškanski cerkvi premesti. Upamo, da bo nova večina v občinskem svetu to čimprej uredila.

* Novo vodstvo kmetijske šole. Včeraj je došla iz Beograda vest, da je kmetijsko ministrstvo odobrilo predlog ravnatelja vinarske in sadjarske šole gosp. Zmavca, da se ga razreši vodstva srednje kmetijske šole in se poveri začasno vodstvo inž. g. Sadarju, suplentu na tej šoli. Vse agende direkcije srednje kmetijske šole je včeraj g. ravnatelj Zmavec izročil novemu vodji, tako da ima g. Zmavec sedaj samo ravnateljstvo vinarske šole, kjer pa se vrši tudi pouk drugega in tretjega letnika srednje kmetijske šole. Prvi letnik, ki prične s poukom še le 8. novembra, pa bodo začasno namestili v poslopju državne gimnazije. Za prihodnji proračun je baje direkcija že predlagala primerno vsoto za zgradbo posebne posejane posejane šole, ki ima doslej še sa-

mo dve stalni učni moči in okrog 20 mariborskih honorarnih učiteljev.

* Kompromis v ribiškem društvu. Kakor čujemo pride pri današnjem po novnem občnem zboru okrajnega ribiškega društva «Dravska dolina» z Nemci do kompromisa v tem smislu, da bi imeli Slovenci v društvu enajst odbornikov, Nemci pa sedem. Pri zadnjem občnem zboru, ki se je vršil še pozimi, so Nemci okupirali ves odbor za še, nakar so Slovenci ob burnem protestu odšli in vložili priliz proti veljavnosti občnega zbora. Vlada je občni zbor razveljavila in tudi notranje ministrstvo je tozadevno pritožbo Nemcev potem zavrnilo. Zdi se torej, da so se med tem Nemci spametovali. Sicer bi pa lahko Slovenci ob kolikaj marljivi agitaciji bili v društvu v tako prevladajoči večini, da bi Nemce enkrat za vselej minilo veselje do izvajanja.

* Samomor železničarja. V nedeljo so našli v gozdu južno od Maribora v Brezju na nekem gabru razpadajoče truplo železničarja Ivana Kosa, ki je stanoval na Podbrezju in so ga pogrešali že od 7 t. m. Kos je živel v slabih gmočnih razmerah in je bil vdan tudi pijači.

Iz Celja

* Redni sestanek JDS za mesto Celje se vrši danes, v sredo dne 29 t. m., ob 20. uri v gostilniških prostorih celjskega Narodnega doma. Pričakuje se polnoštevilna udeležba.

* Na dan Vseh svetnikov popoldne zapoje pevsko društvo po starem vsakoljetnem običaju na okoliškem pokopališču v počaščenje dragih rajnih par žaloslostnik.

* Proračun mestne občine celjske za upravno leto 1925. Mestni magistrat celjski razglaš: Na podlagi § 52. zak. z dne 21. jan. 1867. dež. zak. št. 7 se razglaš, da je od mestnega magistrata izdelani proračun mestne občine celjske za upravno leto 1925, pri mestnem knjigovodstvu ob navadnih uradnih urah razporežen občanom na vpogled skozi 14 dni, računski od dneva, ki sledi objavi pričujočega razglaš na tukajšnji uradni deski, to je od 28. okt. do 10. nov. t. l. V tem času se zamorejo vložiti glede proračuna pri mestnem uradu morebitni pomisleki in morebitne pritožbe.

* Jugoslovenska Matica priredi v nedeljo dne 9. nov. «Dinarski dan» ter pričakuje, da bo po možnosti in po svojih skromnih razmerah primerno žrtvoval vsak zaveden Jugosloven za naše neodolene brate.

* Kako skrbni naša učna uprava za učitelje tuje narodnosti. Na celjski mestni osnovni šoli se je morala radi pomanjkanja učencev ukiniti s pričetkom tekočega šolskega leta zadnja nemška vspretnica. Na tej je poučevala neka Celjanka nemške narodnosti, ki je po čudežnih prilih napravila po preobratu izpit iz slovenskega ter postala definitivna, dasi državna jezika ne obvladuje niti za vsakdanjo potrebo. Ko ji je bil letos namenjen slovenski razred, se je iz pedagoških oziror in na zahtevo starišev temu odločno upri mestni šolski svet celjski, ki je predlagal prosvetni obštati, naj stavi za pouk na Slovenskem učnem zavodu jezikovno popolnoma ne-kvalificirano učiteljico na razpoložanje. ozir. naj jo pozove, da presi za kako mesto na šoli, kjer obstojajo še nemške vspretnice. Dotična učiteljica sedaj na zavodu ne poučuje. Kakor se pa zanesljivo trdi, je vložila na šefa prosvetnega oddelka priliz z zahtev, naj se jo na slovenski mestni šoli takoj zopet zaposli. Prosvetna oblast ji je baje to že obljubila, vsled česar je pričakovati, da bo jezikovno popolnoma ne-zaposobna učiteljica mrevnila našo slovensko dečo ter v tako važnem kraju kakor je Celje, odjedala kruh slovenskim učiteljem s prvostorno kvalifikacijo. Iz narodnih in pedagoških oziror je sedaj odločno protestiramo proti zopetnemu zaposlenju te učiteljice na slovenski mestni osnovni šoli, ker mora obveljati pač temeljni pogoji, da je učitelj za mesto, na katerem se uporablja, jezikovno vsaj zadovoljivo usposobljen. Od današnje prosvetne oblasti je pričakovati, da se bo preko pedagoških pomislekov pedantično zopet sklicevala na »zakon«, ki ga hladnokrvno pogazi, ako gre za napredno slovensko učiteljstvo.

Honoré de Balzac — F. K.:

Zatajena ljubezen

Rouan.

«Draga moja! Kaj je z vami?» je zaklical za njima ženski glas. «Zve dve uri vas iščemo.»

Bila je družica lepe maske s svojim kavalirjem. Pozdravili so se in si na kratko povedali (logodke večera.

«Vsa sem zbita od trudnosti in dolgočasja,» je rekla druga dama. «Lepo vas prosim, pojdite vendar domov!»

«Prav rada. Mislim, da nimam tu ničesar več iskati.»

«Kaj? Tako hitro?» je vzkliknil Léon. «Torej mi dovolite, da vas spremljam k vašemu domu.»

Oklenila se je njegove roke in sledila sta prvemu paru.

«Za božjo voljo!» je silil Léon. «Nadaljujte oni kraši, in tako nesrečno prekinjeni stavek! Dokončajte svoj osrečujoči stavek! Govorila sva o najinim svidenju! Kdaj? Kje? Kako? ... Pomnite, da sem v enem trenutku izgubil vse, razven spomina. Vas ni volja pustiti mi vsaj malo upanja?»

«Toda — je-li, tudi gospod pri volji, da dobrohotno pozabi svojo veliko jezo?»

«Imejte usmiljenje! Ne norčujte se zdej! Uvidite mi... in kaj naj storim jaz... da...?»

«Morda pridem o postu zopet na ta ples...»

«Trije tedni... o bog! To so tri stoletja...!»

«Da, čez tri tedne ali nikdar.»

«Do takrat umrem nestrpnosti in hrepenenja.»

«To bi zelo oviralo moje načrte.»

«Vaše načrte?»

Bila sta pri vratih. Pred nje je zapeljal voz in v temi ni bilo mogoče spoznati niti barve niti grba. Zamorec je odprl vrata.

«Dovolite mi vsaj upanje, da boste imeli usmiljenje z mojimi bolečinami...»

«Vsekakor slutim, da bom veliko mislila nate...»

Med tem je lahkono skočila v voz. Po bliskovo so potegnili konji.

Leon je dolgo s pogledi sledil temu vozu, ki mu je odpeljal njegovo novo pridobitev. Na ples se ni hotel vrniti, pač pa je odšel domov.

Glava je bila vsa zmedena, srce razigrano. Presenjal je znova svoj doživljanje in si očitil, da si ni znal zagotoviti sredstev in potov, da ga nadaljuje.

«Kdo bi bila ta zapeljiva in čudna žena!» se je vpraševal. «Njena plemenita vljudnost, diskretnost, njen ponos, da ne rečem, premoč, ki seva iz celoga njenega ponašanja — vse to izključuje, da bi bila morda kokota...»

«Toda kaj hoče? Zakaj dopušča, da vzplamene nade in zopet pogasnejo? Pravi, da ima načrte, izprašuje me o ožjih razmerah... Najino srečanje ji baje lahko prinese veliko srečo... Ob enem pa trdi, da je ne bom nikdar več videl... in da je nikdar ne smem poznati...»

«Morda se je hotela le igrati z menoj... O, če bi mogel verjeti — kako

bi se maščeval!... Toda nad kom? Kako? Vsaj je nihče ne more prisiliti, da pride na dogovorjeni ples...»

«Morda sem jo zgrozil za vedno. O, škoda! Dražestna je — o tem sem prepričan. Koliko sladostne mehke hrani njeno sloko, prožno telo! Kako lepe so njene oči! Kako očara njen glas! In v njenih besedah — koliko duhovitosti in ljubeznivosti...!»

«Ti trije tedni bodo večni... Iskal jo bom ta čas... da jo najdem... ah! Iskajmo, poiščimo rajši spanje!»

Toda Léon ni mogel spati. Vstal je zgodaj, da prične s svojim poizvedovanjem.

II.

Prvi teden je požrlo neprestano beganje po ulicah, krčmah, gledališču in slaščičarnah; zasledoval je vse ženske, ki so ga po postavi spominjale njegove neznanke. Tisoč zamenjav, skoro nesramnosti ga je preprečilo o brezplodnosti njegovih naporov.

Ze pred koncem drugega tedna je izgubil pogum.

Tretji teden pa so ga pričeli mučiti dvomi. Čemu bi naj bil še nadalje igrača kokota, ki se mu morda namenoma skriva, da se lahko norčuje iz njegove zmedenosti.

Takrat je našel na svojih vratih drobno pisemce:

«Gospod de Préval, brezdvoma se še spominjate, da vas nekdo pričakuje v sredo ob eni uri na opernem plesu pod uro.»

Ko je prebral to pismo, so znova oživel vsi negovi upi.

Komaj je ona ura odbila polnoči, je Léon že sedel pod njo in čakal z vse razburjenostjo nežne nestrpnosti in živahne radovednosti.

Minula je debela ura, ko je šinil mimo njega dragi, beli domino. Rahlje mu je prikimala in zastala, da spusti svoje spremljevalce naprej. Léon ji je šel nasproti. Narahlo je oprla svojo mehko, oblo laketa na njegovo roko. On jo je nežno stisnil.

Ves vznemirjen, da jo zopet vidi in poln upanja in sreče ji je zgovorno orisal, kaj je trpel zaradi nje. Vse svoje brezuspešno poizvedovanje, svoj strah, svojo nestrpnost.

Poslušala ga je mirno, toda kmalu prekinila.

«Torej sem bila srečnejša kakor ti,» je rekla. «Zvedela sem namreč vse, kar sem morala važnega vedeti o tebi.»

«O meni?»

«No da! Vse, kar si mi povedal, je res. Znal si si tudi pridobiti prijateljstvo svojih tovarišev in spoštovanje svojih predstojnikov. Skratka si na glasu, da si zmogel biti poštenjak in celo proti ženi. Vseled tega mislim, da vestno izpolniš obljubo, ki jo bom tirjala od tebe.»

«Bila bi to le moja dolžnost; toda govoriva rajši o moji sreči...»

Kaj? Ti si res mislila name? Moja usoda te vsekakor zanima — vsaj si želela, da bi bil vreden tvojega spoštovanja; vsaj si poizvedovala...»

«Da, gotovo! Bilo je potrebno za moje načrte...»

«O ti načrti! Upajmo, da kmalu kaj

izvem o njih...» Draga maska, dokončaj! Otrsi se vsega nezaupanja do srečnega smrtnika, tigar srce je že polno tebe in ki čaka le besede, da se ti podari za vedno.»

«To bi me resno razjezilo,» je odvrnila živahno.

Léon je trenutek molčal.

«Ah,» je prišel znova. «Nehaj s to kruto igro! Zakaj me nevdržno mučiš, da mi zdaj dobrotno naklonjena za hip že jemlješ nade s svojo trdo strogostjo. Danes je zadnji ples. Nikar ne misli, da mi utečeš. Ne spustim te izpred oči — za teboj pojdem, neumorno, dokler ne bom gotovo vedel, da te zopet lahko vidim; dokler ne položim svojih želja in svojega srca k tvojim nogam in dokler ne bom poznal tvojih krasnih načrtov.»

«Toda ne, ne, ne! Predvsem moram biti uverjena o tvoji krotkosti in tvoji previdnosti. Določiti moram pogoje — da jih izvedem, mi mora jamčiti tvoja častna beseda, zapečatena s tvojim podpisom.»

«Moja častna beseda! Moj podpis! se je prekinil Léon. Začudil se je, da se za pogodbo, sklenjeno na opernem plesu poslužuje tako premišljene previdnosti in tako slovesnega tona.

Pogledal je svoje družice. Bila je vsa negotova in zamišljena. Vidna razburjenost ji je dvigala grudi. Skoro se mu je zdelo, da je pod masko zardela. Tudi ona ga je v zadregi in zamišljeno opazovala.

(Dolge prih.)

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih in računskih strojev
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Šelenburgova ul. 6/1.

Nosim
perilo, kravate, rokavice,
nogavice itd. od turške
A. Šinkovec nast. H. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.
1910a III

Slavnemu občinstvu naznanjamo, da bo vozil
avtobus
od srede 29. oktobra do 3. novembra redno od 8. ure
jutraj dalje do poznega večera na pokopališče.
Cena za enkratno vožnjo 5 Din. Postajališče: Go-
stilna „pri Figovu“, Dunajska cesta.
Priporoča se
Adamčič & Komp.

Plašč
delniške družbe ali družbe z o. z.
oziroma lesne ali električne stroke z
malim osnovnim kapitalom se kupi.
Informacije pri dr. Ivi Benko-
viču, odvetniku v Ljubljani.

Najvišja odlikovanja PARIZ, LONDON, DUNAJ
S. MATTE
lovarna kožuhovine
Največje podjetje naše države.
Barvanje kakor v Leipzigu.
Strojenje in konfekcioniranje.
Najnovejši modeli, kožuhovinasti obrobi in obkvi.
Na debelo!
Na drobno!
Strojenje na irhovino. Popravila in preobnove. Nakupovanje kož.
Naročila in prodaja v Ljubljani, Sodna ulica št. 5.

VILJEM BIZJAK
Gospodstvska c. 7 parno pekarni Marijin trg 2
Glavna zaloga in prodaja keksov iz Rogaške Slatine
Albert Vaniljni keks a kg . . . Din 34.—
Vaniljni . . . 34.—
Milk . . . 33.—
Nič-Nac . . . 30.—
Petit-Beurre . . . 36.—
Slatinski . . . 37.—
Mandeljevi . . . 43.—
Smetanovi . . . 38.—
Familijski . . . 38-50
Mixed čajna mešanica . . . 50.—
Patience razl. od Din 49.— do . . . 52.—
Oblati za torte po . . . 1.—
Zdravilni prepečenec, zavoj . . . 6.—
Napolitanke, Adrijia, piškoti, medeno blago in druge
vrste blaga.
Preprodajalci primeren popust.

Zimsko perilo
copate, klobuke,
čepice itd.
priporoča najugodnejše
JAKOB LAH
Maribor
Glavni trg št. 2.
5675a

Modistka
Z. Gorjanc
& Co.
Ljubljana, St. Petra 27
poleg hotela Trstnik
priporoča svoje veliko
zalogo vsakovrstnih
najmodernejših
damskih klobukov.
Sprejema klobučevino
(filce) v prekrjevanje
ter vsa popravila.
Zaloga
Spaterie-oblik
Postrežba točna.
Cene najnižje.

Za žalne dneve
se priporoča
cvetličarna
Viktor Korsika
Ljubljana, Kongresni trg
v napravo žalnih vencev, šopkov in nagrobnih
aranžmajev od najpreprostejšega do najfinjšega
izdelka. — Žalni kakor tudi drugi trakovi vedno
v zalogi.
Cene solidne. 5661a Postrežba točna.

Gobe, orehe
rjav, zeleni in beli
fižol
kupuje
„GLIVA“, Ljubljana
Gospodstvska c. 3 Wolfova ul. 12
5695a E 600/24-3

Dražbeni oklic.

Na podlagi sklepa z dne 10. oktobra 1924.
S 6/24-56, se odreja
dan 15. novembra 1924. ob 9. uri dop.
pri podpisaneu sodišču v sobi št. 2

prisilna dražba

1.) premičnin, spadajočih v konkurzno maso
„Bistrica“, prve jugoslovanske tovarne za gume
in kovinske predmete, družbe z o. z. v Slov.
Bistrici, kakor: pohištva, strojev, pisarniške in
industrijske opreme, surovin, pomožnih surovin
in polfabrikatov, cenjenih na Din 142.299-45;
2.) obrtnih in najemnih pravic glede upo-
rabe prostorov, vodne sile s turbino in tovar-
niške opreme, ki so cenjene na Din 53.625.—.
Te obrtne in najemne pravice se oddajo v
zakup do 1. oktobra 1935.

Vsak ponudnik mora neposredno pred dražbo
potožiti v reke dražbenega komisarja kot var-
ščino v gotovini 10% cenilne vrednosti.

Najmanjši ponudek znaša polovico cenilne
vrednosti.

Dražbeni pogoji in cenilni zapisnik so na
vpogled med uradnimi urami pri podpisaneu
sodišču in na dan dražbe.

Premičnine, navedene v cenilnem zapisniku,
se lahko vpogledajo v prostorih tovarne „Bi-
strica“.

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici,
dne 22. oktobra 1924.

Vsegamogočni je poklical k sebi našo preljubo mamico, oziroma
taščo in babico, gospo
Ano Zanierjevo, rojeno Janičevo,
veleposestnico in trgovko pri Sv. Pavlu.
Preminula je Bogu vdana danes zjutraj v 78. letu starosti.
Zemeljski ostanki predrage rajnice se bodo položili v četrtek dne
30. oktobra ob 10. uri k večnemu počitku.
Svete maše za dušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.
Blago pokojnico priporočamo vsem, ki so jo poznali, v trajen spomin.
Pri Sv. Pavlu pri Preboldu, dne 28. oktobra 1924.
Žalujejo rodobine:
Roblek, Cvenkel, dr. Tajnšek
in Adela dr. Dečkova.
5700a

= Šentjanski =
= premog =
vseh vrst in vsako množino, v
čisto opranem stanju nudi, za ta-
kojšnjo dobavo
Prodejni urad šentjanskega premogovnika
AND. JAKIČ
Ljubljana, Krakov trg 10 1018a

†
Krajni šolski svet in oba učiteljska
zborništva v Trbovljah naznanjajo,
da je zavrata bolezen nenadoma uni-
čila mlado upalno življenje tukajš-
njega blagega kateheta, gospoda
Franjo Skaleta
Pogreb bo v četrtek dne 30. ok-
tobra ob 8. uri zjutraj.
Pokojniku ohranimo trajen spomin!
Trbovlje, dne 28. oktobra 1924.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopu).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzotjavko: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 548
411/a